

Ўзбекистон Республикасининг амалдаги Конституцияси ва Янги тахрирдаги Конституциясининг солиштирма жадвали

Ушбу солиштирма жадвал Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 8 декабрда қабул қилинган ва тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритилган амалдаги Конституцияси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Конституцияси тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Конституциявий қонунининг лойиҳаси асосида тузилган.

Тузувчи:

Х.Д.Хакназаров – Жамоат хавфсизлиги университети Махсус факультет бошлиғи, тарих фанлари доктори, доцент

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КОНСТИТУЦИЯВИЙ
ҚОNUНИНИГ ЛОЙИХАСИ**
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КОНСТИТУЦИЯСИ ТЎҒРИСИДА

Моддалар	Амалдаги конституциядаги нормалар	Янги таҳрирдаги конституциядаги ўзгаришлар
	<p>1-модда. 1992 йил 8 декабрда ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн биринчи сессиясида қабул қилинган Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 йил, № 1, 4-модда; 1994 йил, № 1, 5-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2003 йил, № 3–4, 27-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 4, 162-модда; 2008 йил, № 12, 637-модда; 2011 йил, № 4, 100-модда, № 12/1, 343-модда; 2014 йил, № 4, 85-модда; 2017 йил, № 4, 134-модда, № 5, 200-модда, № 8, 383-модда; 2018 йил, № 10, 674-модда; 2019 йил, № 2, 47-модда, № 3, 162-модда, № 9, 588-модда; 2021 йил, № 2, 139, 140-моддалар) ўзгартириш ва қўшимчалар киритилиб, унинг қўйидаги янги таҳрири тасдиқлансан:</p>	
Муқаддима	<p>Ўзбекистон халқи: инсон ҳуқуқларига ва давлат суверенитети ғояларига содиқлигини тантанали равишда эълон қилиб, ҳозирги ва келажак авлодлар олдидаги юксак масъулиятини англаган ҳолда, ўзбек давлатчилиги ривожининг тарихий тажрибасига таяниб, демократия ва ижтимоий адолатга садоқатини намоён қилиб, халқаро ҳуқуқнинг умум эътироф этилган қоидалари устунлигини тан олган ҳолда, республика фуқароларининг муносиб ҳаёт кечиришларини таъминлашга интилиб, инсонпарвар демократик ҳуқуқий давлат барпо этишни кўзлаб, фуқаролар тинчлиги ва миллий тотувлигини таъминлаш мақсадида, ўзининг муҳтор вакиллари сиймосида Ўзбекистон</p>	<p>Биз, Ўзбекистоннинг ягона халқи, инсон ҳуқуқ ва эркинликларига, миллий ва умуминсоний қадриятларга, давлат суверенитети принципларига содиқлигимизни тантанали равишда эълон қилиб, демократия, эркинлик ва тенглик, ижтимоий адолат ва бирдамлик ғояларига садоқатимизни намоён қилиб, инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни ва қадр-қиммати олий қадрият ҳисобланадиган инсонпарвар демократик давлатни, очик ва адолатли жамиятни барпо этиш борасида ҳозирги ва келажак авлодлар олдидаги юксак масъулиятимизни англаган ҳолда, давлатчилигимиз ривожининг уч минг йилдан зиёд тарихий тажрибасига, шунингдек жаҳон цивилизациясига беқиёс ҳисса қўшган буюк аждодларимизнинг илмий, маданий ва маънавий меросига таяниб, мамлакатимизнинг бебаҳо табиий бойликларини кўпайтиришга ҳамда ҳозирги ва келажак авлодлар учун</p>

	<p>Республикасининг Конституциясини қилади.</p>	<p>мазкур қабул</p>	<p>асраб-авайлашга ҳамда атроф-мухит мусаффолигини сақлашга астойдил аҳд қилиб,</p> <p>халқаро ҳуқуқнинг умумэътироф этилган принцип ва нормаларига асосланган ҳолда,</p> <p>Ўзбекистоннинг жаҳон хамжамияти, энг аввало, қўшни давлатлар билан дўстона муносабатларини ҳамкорлик, ўзаро қўллаб-куватлаш, тинчлик ва тотувлик асосида мустаҳкамлаш ҳамда ривожлантиришга интилиб,</p> <p>фуқароларнинг муносиб ҳаёт кечиришини, миллатлараро ва конфессиялараро тотувликни, кўп миллатли жонажон</p> <p>Ўзбекистонимизнинг фаровонлигини ва гуллаб-яшнашини таъминлашни мақсад қилган ҳолда,</p> <p>ушбу Конституцияни қабул қиласиз ва эълон қиласиз.</p>
БИРИНЧИ БЎЛИМ. АСОСИЙ ПРИН- ЦИПЛАР І БОБ. ДАВЛАТ СУВЕРЕ- НИТЕТИ	<p>1-модда. Ўзбекистон – суверен демократик республика. Давлатнинг "Ўзбекистон Республикаси" ва "Ўзбекистон" деган номлари бир маънени англатади.</p>	<p>1-модда. Ўзбекистон – бошқарувнинг республика шаклига эга бўлган суверен, демократик, ҳуқуқий, ижтимоий ва дунёвий давлат. Давлатнинг «Ўзбекистон Республикаси» ва «Ўзбекистон» деган номлари бир маънени англатади</p>	<p>2-модда. Давлат халқ иродасини ифода этиб, унинг манфаатларига хизмат қилади. Давлат органлари ва мансабдор шахслар жамият ва фуқаролар олдида масъулдирлар.</p>
	<p>3-модда. Ўзбекистон Республикаси ўзининг миллий-давлат ва маъмурий-худудий тузилишини, давлат ҳокимияти ва бошқарув органларининг тизимини белгилайди, ички ва ташки сиёсатини амалга оширади.</p> <p>Ўзбекистоннинг давлат</p>	<p>3-модда. Ўзбекистон Республикаси ўзининг миллий-давлат ва маъмурийхудудий тузилишини, давлат ҳокимияти органларининг тизимини белгилайди, ички ва ташки сиёсатини амалга оширади.</p> <p>Ўзбекистоннинг давлат чегараси ва худуди дахлсиз ва бўлинмасдир.</p>	

	чегараси ва ҳудуди дахлсиз ва бўлинмасдир.	
	<p>4-модда. Ўзбекистон Республикасининг давлат тили ўзбек тилидир.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси ўз ҳудудида истиқомат қилувчи барча миллат ва элатларнинг тиллари, урфодатлари ва анъаналари хурмат қилинишини таъминлайди, уларнинг ривожланиши учун шароит яратади.</p>	<p>4-модда. Ўзбекистон Республикасининг давлат тили ўзбек тилидир.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси ўз ҳудудида истиқомат қилувчи миллат ва элатларнинг тиллари, урфодатлари ва анъаналари хурмат қилинишини таъминлайди, уларнинг ривожланиши учун шароит яратади.</p>
	<p>5-модда. Ўзбекистон Республикаси қонун билан тасдиқланадиган ўз давлат рамзлари - байроғи, герби ва мадҳиясига эга.</p>	<p>5-модда. Ўзбекистон Республикаси қонун билан тасдиқланадиган ўз давлат рамзлари – байроғи, герби ва мадҳиясига эга. Давлат рамзлари давлат ҳимоясидадир.</p>
	<p>6-модда. Ўзбекистон Республикасининг пойтахти - Тошкент шахри.</p>	<p>6-модда. Ўзбекистон Республикасининг пойтахти – Тошкент шахри.</p>
П БОБ. ХАЛҚ ҲОКИ- МИЯТЧИ- ЛИГИ	<p>7-модда. Халқ давлат ҳокимиятининг бирдан бир манбаидир.</p> <p>Ўзбекистон Республикасида давлат ҳокимияти халқ манфаатларини кўзлаб ва Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ҳамда унинг асосида қабул қилинган қонунлар ваколат берган идоралар томонидангина амалга оширилади.</p> <p>Конституцияда назарда тутилмаган тартибда давлат ҳокимияти ваколатларини ўзлаштириш, ҳокимият органлари фаолиятини тўхтатиб қўйиш ёки тугатиш, ҳокимиятнинг янги ва мувозий таркибларини тузиш Конституцияга хилоф ҳисобланади ва қонунга биноан жавобгарликка тортишга асос бўлади.</p>	<p>7-модда. Халқ давлат ҳокимиятининг бирдан-бир манбаидир.</p> <p>Ўзбекистон Республикасида давлат ҳокимияти халқ манфаатларини кўзлаб ва Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ҳамда унинг асосида қабул қилинган қонунлар ваколат берган органлар томонидангина амалга оширилади.</p> <p>Конституцияда назарда тутилмаган тартибда давлат ҳокимияти ваколатларини ўзлаштириш, ҳокимият органлари фаолиятини тўхтатиб қўйиш ёки тугатиш, ҳокимиятнинг янги ва мувозий таркибларини тузиш Конституцияга хилоф ҳисобланади ва қонунга биноан жавобгарликка тортишга асос бўлади.</p>

	тортишга асос бўлади.	
	<p>8-модда. Ўзбекистон халқини миллатидан қатъи назар, Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари ташкил этади.</p>	<p>8-модда. Ўзбекистон халқини миллатидан қатъи назар, Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари ташкил этади.</p>
	<p>9-модда. Жамият ва давлат хаётининг энг муҳим масалалари халқ муҳокамасига тақдим этилади, умумхалқ овозига – референдумга кўйилади. Референдум ўtkазиш тартиби қонун билан белгиланади.</p>	<p>9-модда. Жамият ва давлат хаётининг энг муҳим масалалари халқ муҳокамасига тақдим этилади, умумхалқ овозига – референдумга кўйилади. Ўзбекистон Республикасида референдум ўtkазиш тартиби қонун билан белгиланади.</p>
	<p>10-модда. Ўзбекистон халқи номидан фақат у сайлаган Республика Олий Мажлиси ва Президенти иш олиб бориши мумкин.</p> <p>Жамиятнинг бирон-бир қисми, сиёсий партия, жамоат бирлашмаси, ижтимоий ҳаракат ёки алоҳида шахс Ўзбекистон халқи номидан иш олиб боришга ҳақли эмас.</p>	<p>10-модда. Ўзбекистон халқи номидан фақат у сайлаган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Президенти иш олиб бориши мумкин. Жамиятнинг бирон-бир қисми, сиёсий партия, жамоат бирлашмаси, ижтимоий ҳаракат ёки алоҳида шахс Ўзбекистон халқи номидан иш олиб боришга ҳақли эмас.</p>
	<p>11-модда. Ўзбекистон Республикаси давлат ҳокимиятининг тизими – ҳокимиятнинг қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимиятига бўлиниши принципига асосланади.</p>	<p>11-модда. Ўзбекистон Республикаси давлат ҳокимиятининг тизими – ҳокимиятнинг қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимиятига бўлиниши принципига асосланади.</p>
	<p>12-модда. Ўзбекистон Республикасида ижтимоий ҳаёт сиёсий институтлар, мафкуралар ва фикрларнинг хилма-хиллиги асосида ривожланади.</p> <p>Ҳеч қайси мафкура давлат мафкураси сифатида ўрнатилиши мумкин эмас.</p>	<p>12-модда. Ўзбекистон Республикасида ижтимоий ҳаёт сиёсий институтлар, мафкуралар ва фикрларнинг хилма-хиллиги асосида ривожланади. Ҳеч қайси мафкура давлат мафкураси сифатида ўрнатилиши мумкин эмас.</p>
	<p>13-модда. Ўзбекистон Республикасида демократия умуминсоний принципларга</p>	<p>13-модда. Ўзбекистон демократия умуминсоний принципларга</p>

	<p>асосланади, уларга кўра инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият ҳисобланади.</p> <p>Демократик ҳуқук ва эркинликлар Конституция ва қонунлар билан ҳимоя қилинади.</p>	<p>асосланади, уларга кўра инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа ажралмас ҳуқуқлари олий қадрият ҳисобланади. Демократик ҳуқук ва эркинликлар Конституция ва қонунлар билан ҳимоя қилинади.</p>	
	<p>14-модда. Давлат ўз фаолиятини инсон фаровонлигини ва жамият фаровонлигини кўзлаб, ижтимоий адолат ва қонунийлик принциплари асосида амалга оширади.</p>	<p>14-модда. Давлат ўз фаолиятини инсон фаровонлигини ва жамиятнинг барқарор ривожланишини таъминлаш мақсадида қонунийлик, ижтимоий адолат ва бирдамлик принциплари асосида амалга оширади.</p>	
III БОБ. КОНСТИТУЦИЯ ВА ҚОНУНИНГ УСТУНЛИГИ	<p>15-модда. Ўзбекистон Республикасида Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунларининг устунлиги сўзсиз тан олинади.</p> <p>Давлат, унинг органлари, мансабдор шахслар, жамоат бирлашмалари, фуқаролар Конституция ва қонунларга мувофиқ иш кўрадилар.</p>	<p>15-модда. Ўзбекистон Республикасида Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва қонунларининг устунлиги сўзсиз тан олинади. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси мамлакатнинг бутун худудида олий юридик кучга эга, тўғридан-тўғри амал қиласи ва ягона ҳуқуқий маконнинг асосини ташкил этади. Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари халқаро ҳуқуқнинг умумэътироф этилган принцип ва нормалари билан бир қаторда Ўзбекистон Республикаси ҳуқуқий тизимининг таркибий қисмидир. Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг қонунида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаси қоидалари қўлланилади. Давлат ва унинг органлари, бошқа ташкилотлар, мансабдор шахслар, фуқаролик жамияти институтлари хамда фуқаролар Конституция ва қонунларга мувофиқ иш юритадилар.</p> <p>16-модда. Мазкур Конституциянинг бирорта</p>	<p>16-модда. Ушбу Конституциянинг бирорта қоидаси Ўзбекистон</p>

	<p>қоидаси Ўзбекистон Республикаси ҳуқук ва манфаатларига зарар етказадиган тарзда талқин этилиши мумкин эмас.</p> <p>Бирорта ҳам қонун ёки бошқа норматив-ҳуқуқий хужжат Конституция нормалари ва қоидаларига зид келиши мумкин эмас.</p>	<p>Республикасининг ҳуқук ва манфаатларига, Конституциянинг биринчи бўлимида назарда тутилган асосий принцип ва нормаларга зарар етказадиган тарзда талқин этилиши мумкин эмас.</p> <p>Ўзбекистон Республикасининг қонунлари ва бошқа нормативхуқуқий хужжатлари Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси асосида ва уни ижро этиш юзасидан қабул қилинади.</p> <p>Бирорта қонун ёки бошқа норматив-ҳуқуқий хужжат Конституциянинг принцип ва нормаларига зид бўлиши мумкин эмас.</p>
IV БОБ. ТАШҚИ СИЁСАТ	<p>17-модда. Ўзбекистон Республикаси халқаро муносабатларнинг тўла ҳуқуқли субъектидир. Унинг ташқи сиёсати давлатларнинг суверен тенглиги, куч ишлатмаслик ёки куч билан таҳдид қилмаслик, чегараларнинг дахлсизлиги, низоларни тинч йўл билан ҳал этиш, бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик қоидаларига ва халқаро ҳуқуқнинг умум эътироф этилган бошқа қоидалари ва нормаларига асосланади.</p> <p>Республика давлатнинг, халқнинг олий манфаатлари, фаровонлиги ва хавфсизлигини таъминлаш мақсадида иттифоқлар тузиши, ҳамдўстликларга ва бошқа давлатлараро тузилмаларга кириши ва улардан ажралиб чиқиши мумкин.</p>	<p>17-модда. Ўзбекистон Республикаси халқаро муносабатларнинг тўла ҳуқуқли субъектидир. Ўзбекистоннинг ташқи сиёсати давлатларнинг суверен тенглиги, куч ишлатмаслик ёки куч билан таҳдид қилмаслик, чегараларнинг бузилмаслиги, давлатларнинг ҳудудий яхлитлиги, низоларни тинч йўл билан ҳал этиш, бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик принципларига ҳамда халқаро ҳуқуқнинг умумэътироф этилган бошқа принцип ва нормаларига асосланади.</p> <p>18-модда. Ўзбекистон Республикаси давлатлар ва халқаро ташкилотлар билан икки ва қўп томонлама муносабатларни ҳар тарафлама ривожлантиришга қаратилган тинчликсевар ташқи сиёсатни амалга оширади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси давлатнинг, халқнинг олий манфаатларидан, унинг фаровонлиги ва хавфсизлигидан келиб чиқкан ҳолда иттифоқлар тузиши, ҳамдўстликларга ва бошқа давлатлараро тузилмаларга кириши ҳамда улардан чиқиши мумкин.</p>

ИККИНЧИ БҮЛИМ. ИНСОН ВА ФУҚАРО- НИНГ АСОСИЙ ХУҚУҚЛА- РИ, ЭРКИНЛИ КЛАРИ ВА БУРЧ- ЛАРИ V боб. Умумий қоидалар	18-модда. Ўзбекистон Республикасида барча фуқаролар бир хил хуқуқ ва эркинликларга эга бўлиб, жинси, ирқи, миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахси ва ижтимоий мавқеидан қатъи назар, қонун олдида тенгдирлар. Имтиёзлар фақат қонун билан белгиланиб қўйилади ҳамда ижтимоий адолат принципларига мос бўлиши шарт.	19-модда. Ўзбекистон Республикасида инсоннинг хуқуқ ва эркинликлари халқаро хуқуқнинг умумэътироф этилган нормаларига биноан ҳамда ушбу Конституцияга мувофиқ эътироф этилади ва кафолатланади. Инсон хуқуқ ва эркинликлари ҳар кимга туғилганидан бошлаб тегишли бўлади. Ўзбекистон Республикасида барча фуқаролар бир хил хуқуқ ва эркинликларга эга бўлиб, жинси, ирқи, миллати, тили, дини, эътиқоди, ижтимоий келиб чиқиши, ижтимоий мавқеидан қатъи назар, қонун олдида тенгдирлар. Имтиёзлар фақат қонунга мувофиқ белгиланади ва ижтимоий адолат принципларига мос бўлиши шарт.
	19-модда. Ўзбекистон Республикаси фуқароси ва давлат бир-бирига нисбатан бўлган хуқуқлари ва бурчлари билан ўзаро боғлиқдирлар. Фуқароларнинг Конституция ва қонунларда мустаҳкамлаб қўйилган хуқуқ ва эркинликлари дахлсизdir, улардан суд қарорисиз маҳрум этишга ёки уларни чеклаб қўйишга ҳеч ким ҳақли эмас.	20-модда. Ўзбекистон Республикаси фуқароси ва давлат бир-бирига нисбатан ўзаро хуқуқ ва мажбуриятлар билан боғлиқдир. Инсоннинг Конституция ва қонунларда мустаҳкамлаб қўйилган хуқуқ ва эркинликлари дахлсизdir ҳамда улардан суд қарорисиз маҳрум этишга ёки уларни чеклаб қўйишга ҳеч ким ҳақли эмас. Инсоннинг хуқуқ ва эркинликлари бевосита амал қиласи. Инсоннинг хуқуқ ва эркинликлари қонунларнинг, давлат органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, уларнинг мансабдор шахслари фаолиятининг моҳияти ва мазмунини белгилайди. Давлат органлари томонидан инсонга нисбатан қўлланиладиган хуқуқий таъсир чоралари мутаносиблик принципига асосланиши ва қонунларда назарда тутилган мақсадларга эришиш учун етарли бўлиши керак. Инсон билан давлат органларининг ўзаро муносабатларида юзага

			келадиган қонунчиликдаги барча зиддиятлар ва ноаниқликлар инсон фойдасига талқин этилади.
	20-модда. Фуқаролар ўз хуқуқ ва эркинликларини амалга оширишда бошқа шахсларнинг, давлат ва жамиятнинг қонуний манфаатлари, хуқуқлари ва эркинликларига путур етказмасликлари шарт.	21-модда. Ҳар бир инсон ўз шахсини эркин камол топтириш хуқуқига эга. Ҳеч кимга унинг розилигисиз қонунчиликда белгиланмаган мажбурият юклатилиши мумкин эмас.	21-модда. Ҳар бир инсон ўз шахсини эркин камол топтириш хуқуқига эга. Ҳеч кимга унинг розилигисиз қонунчиликда белгиланмаган мажбурият юклатилиши мумкин эмас.
VI БОБ. ФУҚАРО- ЛИК	21-модда. Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудида ягона фуқаролик ўрнатилади. Ўзбекистон Республикасининг фуқаролиги, унга қандай асосларда эга бўлганликдан қатъи назар, ҳамма учун тенгдир. Қорақалпоғистон Республикасининг фуқароси айни вақтда Ўзбекистон Республикасининг фуқароси ҳисобланади. Фуқароликка эга бўлиш ва уни йўқотиш асослари ҳамда тартиби қонун билан белгиланади.	22-модда. Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудида ягона фуқаролик ўрнатилади. Ўзбекистон Республикасининг фуқаролиги, унга қандай асосларда эга бўлганликдан қатъи назар, ҳамма учун тенгдир. Қорақалпоғистон Республикасининг фуқароси айни вақтда Ўзбекистон Республикасининг фуқароси ҳисобланади. Фуқароликка эга бўлиш ва уни йўқотиш асослари ҳамда тартиби қонун билан белгиланади.	22-модда. Ўзбекистон
	22-модда. Ўзбекистон	23-модда. Ўзбекистон	

	<p>Республикаси ўз худудида ҳам, унинг ташқарисида ҳам ўз фуқароларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш ва уларга ҳомийлик кўрсатишни кафолатлайди.</p>	<p>Республикаси ўз худудида ҳам, унинг ташқарисида ҳам ўз фуқароларини ҳимоя қилиш ва уларга ҳомийлик кўрсатишни кафолатлайди.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси фуқароси Ўзбекистондан ташқарига мажбурий чиқариб юборилиши ёки бошқа давлатга бериб юборилиши мумкин эмас.</p> <p>Давлат хорижда яшаётган ватандошлар билан алоқаларни сақлаб қолиш ҳамда ривожлантириш тўғрисида халқаро ҳуқуқ нормаларига мувофиқ ғамхўрлик қиласди</p>
	<p>23-модда. Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги чет эл фуқароларининг ва фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари халқаро ҳуқуқ нормаларига мувофиқ таъминланади.</p> <p>Улар Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, қонунлари ва халқаро шартномалари билан белгиланган бурчларни адо этадилар.</p>	<p>24-модда. Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги чет эл фуқароларининг ва фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари халқаро ҳуқуқ нормаларига мувофиқ таъминланади.</p> <p>Улар Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, қонунлари ва халқаро шартномалари билан белгиланган бурчларни адо этадилар.</p>
VII БОБ. ШАХСИЙ ҲУҚУҚ ВА ЭРКИНЛИ К-ЛАР	<p>24-модда. Яшаш ҳуқуқи ҳар бир инсоннинг узвий ҳуқуқидир. Инсон ҳаётига суиқасд қилиш энг оғир жиноятдир.</p>	<p>25-модда. Яшаш ҳуқуқи ҳар бир инсоннинг ажралмас ҳуқуқидир ва у қонун билан муҳофаза қилинади.</p> <p>Инсон ҳаётига суиқасд қилиш энг оғир жиноятдир.</p> <p>Ўзбекистон Республикасида ўлим жазоси тақиқланади</p>
	<p>25-модда. Ҳар ким эркинлик ва шахсий дахлсизлик ҳуқуқига эга.</p> <p>Ҳеч ким қонунга асосланмаган ҳолда ҳибсга олиниши ёки қамоқда сақланиши мумкин эмас.</p>	<p>26-модда. Инсоннинг шаъни ва қадр-қиммати дахлсиздир. Ҳеч нарса уларни камситиш учун асос бўлиши мумкин эмас.</p> <p>Ҳеч ким қийноққа солиниши, зўравонликка, бошқа шафқатсиз, ғайриинсоний ёки инсон қадр-қимматини камситувчи муомалага ёхуд жазога дучор этилиши мумкин эмас.</p> <p>Ҳеч кимда унинг розилигисиз</p>

		тиббий ва илмий тажрибалар ўтказилиши мумкин эмас.
	<p>26-модда. Жиноят содир этганликда айбланаётган ҳар бир шахснинг иши судда қонуний тартибда, ошкора кўриб чиқилиб, унинг айби аниқланмагунча у айбдор хисобланмайди. Судда айбланаётган шахсга ўзини ҳимоя қилиш учун барча шароитлар таъминлаб берилади.</p> <p>Ҳеч ким қийноқقا солиниши, зўравонликка шафқатсиз ёки инсон қадр-қимматини камситувчи бошқа тарздаги тазийқقا дучор этилиши мумкин эмас.</p>	<p>27-модда. Ҳар ким шахсий ҳаётига аралашишдан ҳимояланиш ва турар жойи дахлсизлиги хуқуқига эга.</p> <p>Ҳеч ким қонун назарда тутган ҳоллардан ва тартибдан ташқари бирорнинг турар жойига кириши, тинтуб ўтказиши ёки уни кўздан кечириши, ёзишмалар ва телефонда сўзлашувлар сирини ошкор қилиши мумкин эмас.</p> <p>27-модда. Ҳар ким ўз шаъни ва обрўсига қилинган тажовузлардан, шахсий ҳаётига аралашишдан ҳимояланиш ва турар жойи дахлсизлиги хуқуқига эга.</p> <p>Ҳеч ким қонун назарда тутган ҳоллардан ва тартибдан ташқари бирорнинг турар жойига кириши, тинтуб ўтказиши ёки уни кўздан кечириши, ёзишмалар ва телефонда сўзлашувлар сирини ошкор қилиши мумкин эмас.</p>
		<p>28-модда. Ҳар ким ўз шаъни ва обрўсига қилинган тажовузлардан, шахсий ҳаётига аралашишдан ҳимояланиш ва турар жойи дахлсизлиги хуқуқига эга.</p> <p>Ҳеч ким қонун назарда тутган ҳоллардан ва тартибдан ташқари бирорнинг турар жойига кириши, тинтуб ўтказиши ёки уни кўздан кечириши, ёзишмалар ва телефонда сўзлашувлар сирини ошкор қилиши мумкин эмас.</p> <p>28-модда. Жиноят содир этганликда айбланаётган шахс унинг айби қонунда назарда тутилган тартибда ошкора суд мухокамаси йўли билан исботланмагунча ва суднинг қонуний кучга кирган хўкми билан аниқланмагунча айбсиз деб хисобланади. Айбланувчига ўзини ҳимоя қилиш учун барча имкониятлар таъминланади.</p> <p>Айбдорликка оид барча шубҳалар, агар уларни бартараф этиш имкониятлари тугаган бўлса, гумон қилинувчининг, айбланувчининг, судланувчининг ёки маҳкумнинг фойдасига ҳал қилиниши керак.</p> <p>Гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчи ўзининг айбсизлигини исботлаши шарт эмас ва исталган вақтда сукут сақлаш хукуқидан фойдаланиши мумкин.</p> <p>Ҳеч ким ўзига ва яқин қариндошларига қарши гувоҳлик беришга мажбур эмас.</p> <p>Агар шахснинг ўз айбини тан олганлиги унга қарши ягона далил</p>

бўлса, у айбдор деб топилиши ёки жазога тортилиши мумкин эмас.

Озодликдан маҳрум этилган шахслар ўзига нисбатан инсоний муомалада бўлиниши ҳамда инсон шахсига хос бўлган шаъни ва қадрқиммати ҳурмат қилиниши ҳуқуқига эга.

Шахснинг судланганлиги ва бундан келиб чиқадиган ҳуқуқий оқибатлар унинг қариндошлари ҳуқуқларини чеклаш учун асос бўлиши мумкин эмас.

29-модда. Ҳар кимга малакали юридик ёрдам олиш ҳуқуқи кафолатланади. Конунда назарда тутилган ҳолларда юридик ёрдам давлат ҳисобидан кўрсатилади.

Ҳар бир шахс жиноят процессининг ҳар қандай босқичида, шахс ушланганида эса унинг ҳаракатланиш эркинлиги ҳуқуқи амалда чекланган пайтдан эътиборан ўз танловига қўра адвокат ёрдамидан фойдаланиш ҳуқуқига эга.

Гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчи айбловнинг моҳияти ва асослари тўғрисида хабардор қилиниш, унга қарши ёки унинг фойдасига гувоҳлик бераётган шахсларнинг сўрок қилинишини талаб этиш, таржимон ёрдамидан фойдаланиш ҳуқуқига эга.

Конунни бузган ҳолда олинган далиллардан одил судловни амалга ошириш чоғида фойдаланишга йўл қўйилмайди.

Жиноят учун ҳукм қилинган ҳар ким қонунда белгиланган тартибда ҳукмнинг юқори турувчи суд томонидан қайта кўриб чиқилиши ҳуқуқига, шунингдек афв этиш ёки жазони енгиллаштириш тўғрисида илтимос қилиш ҳуқуқига эга.

Ҳуқуқбузарликлардан жабрланганларнинг ҳуқуқлари қонун

билан муҳофаза қилинади. Давлат жабрланғанларга ҳимояланишни ва одил судловдан фойдаланишни таъминлайди, уларга етказилган зарарнинг ўрни қопланиши учун шарт-шароитлар яратади.

30-модда. Ҳеч ким расмий эълон қилинмаган қонун асосида ҳукм қилиниши, жазога тортилиши, молмулкидан ёки бирон-бир ҳуқуқидан маҳрум этилиши мумкин эмас.

Ҳеч ким айни бир жиноят учун такроран ҳукм қилиниши мумкин эмас.

31-модда. Ҳар бир инсон шахсий ҳаётининг дахлсизлиги, шахсий ва оиласвий сирга эга бўлиш, ўз шаъни ва қадр-қимматини ҳимоя қилиш ҳуқуқига эга.

Ҳар ким ёзишмалари, телефон орқали сўзлашувлари, почта, электрон ва бошқа хабарлари сир сақланиши ҳуқуқига эга. Ушбу ҳуқуқнинг чекланишига фақат қонунга мувофиқ ва суднинг қарорига асосан йўл қўйилади.

Ҳар ким ўз шахсига доир маълумотларнинг ҳимоя қилиниши ҳуқуқига, шунингдек нотўғри маълумотларнинг тузатилишини, ўзи тўғрисида қонунга хилоф йўл билан тўпланган ёки ҳуқуқий асосларга эга бўлмай қолган маълумотларнинг йўқ қилинишини талаб қилиш ҳуқуқига эга.

Ҳар ким уй-жой дахлсизлиги ҳуқуқига эга.

Ҳеч ким уй-жойга унда яшовчи шахсларнинг хоҳишига қарши кириши мумкин эмас. Уй-жойга киришга, шунингдек унда олиб қўйишни ва кўздан кечиришни ўтказишга фақат қонунда назарда тутилган ҳолларда ва тартибда йўл қўйилади. Уй-жойда тинтуб ўтказишга фақат қонунга мувофиқ ва

		суднинг қарорига асосан йўл қўйилади.
	<p>28-модда. Ўзбекистон Республикаси фуқароси Республика ҳудудида бир жойдан иккинчи жойга кўчиш, Ўзбекистон Республикасига келиш ва ундан чиқиб кетиш хуқуқига эга. Қонунда белгиланган чеклашлар бундан мустаснодир.</p>	<p>32-модда. Қонуний асосларда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида бўлиб турган ҳар ким мамлакат бўйлаб эркин ҳаракатланиш, тураг ва яшаш жойини танлаш ҳуқуқига эга, бундан қонунда белгиланган чекловлар мустасно.</p> <p>Ҳар ким Ўзбекистондан ташқарига эркин чиқиши хуқуқига эга, бундан қонунда белгиланган чекловлар мустасно. Ўзбекистон Республикаси фуқароси Ўзбекистонга тўсқинликсиз қайтиш хуқуқига эга.</p>
	<p>29-модда. Ҳар ким фикрлаш, сўз ва эътиқод эркинлиги ҳуқуқига эга. Ҳар ким ўзи истаган ахборотни излаш, олиш ва уни тарқатиш хуқуқига эга, амалдаги конституциявий тузумга қарши қаратилган ахборот ва қонун билан белгиланган бошқа чеклашлар бундан мустаснодир.</p> <p>Фикр юритиш ва уни ифодалаш эркинлиги факат давлат сири ва бошқа сирларга тааллуқли бўлган тақдирдагина қонун билан чекланиши мумкин.</p>	<p>33-модда. Ҳар ким фикрлаш, сўз ва эътиқод эркинлиги ҳуқуқига эга.</p> <p>Ҳар ким исталган ахборотни излаш, олиш ва тарқатиш хуқуқига эга.</p> <p>Давлат Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланишини таъминлаш учун шарт-шароитлар яратади.</p> <p>Ахборотни излаш, олиш ва тарқатишга бўлган ҳуқуқни чеклашга фақат қонунга мувофиқ ҳамда фақат конституциявий тузумни, ахолининг соғлигини, ижтимоий ахлоқни, бошқа шахсларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, жамоат хавфсизлигини ҳамда жамоат тартибини таъминлаш, шунингдек давлат сирлари ёки қонун билан қўриқланадиган бошқа сир ошкор этилишининг олдини олиш мақсадида зарур бўлган доирада йўл қўйилади.</p>
	<p>30-модда. Ўзбекистон Республикасининг барча давлат органлари, жамоат бирлашмалари ва мансабдор шахслари фуқароларга уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларига дахлдор бўлган хужжатлар, қарорлар ва бошқа</p>	<p>34-модда. Давлат органлари ва ташкилотлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, уларнинг мансабдор шахслари ҳар кимга ўз ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатларига дахлдор бўлган хужжатлар, қарорлар ва бошқа материаллар билан танишиш</p>

	<p>материаллар билан танишиб чиқиш имкониятини яратиб бериши лозим.</p> <p>31-модда. Ҳамма учун виждон эркинлиги кафолатланади. Ҳар бир инсон хоҳлаган динга эътиқод қилиш ёки ҳеч қайси динга эътиқод қилмаслик хуқуқига эга. Диний қарашларни мажбуран сингдиришга йўл қўйилмайди.</p>	<p>имкониятини таъминлаши шарт.</p> <p>35-модда. Ҳамма учун виждон эркинлиги кафолатланади. Ҳар ким хоҳлаган динга эътиқод қилиш ёки ҳеч қайси динга эътиқод қилмаслик хуқуқига эга. Диний қарашларни мажбуран сингдиришга йўл қўйилмайди</p>
VIII БОБ. СИЁСИЙ ХУҚУҚ- ЛАР	<p>32-модда. Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари жамият ва давлат ишларини бошқаришда бевосита ҳамда ўз вакиллари орқали иштирок этиш хуқуқига эгадирлар. Бундай иштирок этиш ўзини ўзи бошқариш, референдумлар ўтказиш ва давлат органларини демократик тарзда шакллантириш, шунингдек давлат органларининг фаолияти устидан жамоатчилик назорати воситасида амалга оширилади.</p> <p>Давлат органларининг фаолияти устидан жамоатчилик назоратини ривожлантириш ва такомиллаштириш йўли билан амалга оширилади.</p>	<p>36-модда. Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари жамият ва давлат ишларини бошқаришда бевосита ҳамда ўз вакиллари орқали иштирок этиш хуқуқига эга. Бундай иштирок этиш ўзини ўзи бошқариш, референдумлар ўтказиш ва давлат органларини демократик тарзда шакллантириш, шунингдек давлат органларининг фаолияти устидан жамоатчилик назорати воситасида амалга оширилади.</p> <p>Давлат органларининг фаолияти устидан жамоатчилик назоратини амалга ошириш тартиби қонун билан белгиланади.</p>
	<p>33-модда. Фуқаролар ўз ижтимоий фаолликларини Ўзбекистон Республикаси қонунларига мувофиқ митинглар, йиғилишлар ва намойишлар шаклида амалга ошириш хуқуқига эгадирлар. Ҳокимият органлари факат хавфсизлик нуқтаи назаридангина бундай тадбирлар ўтказилишини тўхтатиш ёки тақиқлаш хуқуқига эга.</p>	<p>38-модда. Фуқаролар ўз ижтимоий фаолликларини Ўзбекистон Республикаси қонунларига мувофиқ митинглар, йиғилишлар ва намойишлар шаклида амалга ошириш хуқуқига эга. Ҳокимият органлари факат хавфсизлик нуқтаи назаридангина бундай тадбирлар ўтказилишини тўхтатиш ёки тақиқлаш хуқуқига эга.</p>

	<p>тадбирлар ўтказилишини тўхтатиш ёки тақиқлаш хуқуқига эга.</p> <p>34-модда. Ўзбекистон Республикаси фуқаролари касаба уюшмаларига, сиёсий партияларга ва бошқа жамоат бирлашмаларига уюшиш, оммавий ҳаракатларда иштирок этиш хуқуқига эгадирлар.</p> <p>Сиёсий партияларда, жамоат бирлашмаларида, оммавий ҳаракатларда, шунингдек ҳокимиятнинг вакиллик органларида озчиликни ташкил этувчи мухолифатчи шахсларнинг хуқуқлари, эркинликлари ва қадр-қимматини ҳеч ким камситиши мумкин эмас.</p>	
	<p>35-модда. Ҳар бир шахс бевосита ўзи ва бошқалар билан биргаликда ваколатли давлат органларига, муассасаларига ёки ҳалқ вакиллари ариза, таклиф ва шикоятлар билан мурожаат қилиш хуқуқига эга.</p> <p>Аризалар, таклифлар ва шикоятлар қонунда белгиланган тартибда ва муддатларда қўриб чиқилиши шарт.</p>	<p>40-модда. Ҳар ким бевосита ўзи ва бошқалар билан биргаликда давлат органларига ҳамда ташкилотларига, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига, мансабдор шахсларга ёки ҳалқ вакиллари аризалар, таклифлар ва шикоятлар билан мурожаат қилиш хуқуқига эга.</p> <p>Аризалар, таклифлар ва шикоятлар қонунда белгиланган тартибда ва муддатларда қўриб чиқилиши шарт.</p>
IX БОБ. ИҚТИСОДИЙ ВА ИЖТИМОИЙ ХУҚУҚЛАР	<p>36-модда. Ҳар бир шахс мулкдор бўлишга ҳақли.</p> <p>Банкка қўйилган омонатлар сир тутилиши ва мерос хуқуки қонун билан кафолатланади.</p>	<p>41-модда. Ҳар бир шахс мулкдор бўлишга ҳақли.</p> <p>Банк операцияларининг, омонатларнинг ва ҳисобваракларнинг сир тутилиши, шунингдек мерос хуқуки қонун билан кафолатланади.</p>
	<p>37-модда. Ҳар бир шахс меҳнат қилиш, эркин касб танлаш, адолатли меҳнат шароитларида ишлаш ва қонунда кўрсатилган тартибда</p>	<p>42-модда. Ҳар ким муносаб мөхнат қилиш, касб ва фаолият турини эркин танлаш, хавфсизлик ва гигиена талабларига жавоб берадиган қулай меҳнат шароитларида ишлаш,</p>

	<p>ишизлиқдан ҳимояланиш ҳуқуқига эгадир.</p> <p>Суд хукми билан тайинланган жазони ўташ тартибидан ёки қонунда кўрсатилган бошқа ҳоллардан ташқари мажбурий меҳнат тақиқланади.</p>	<p>меҳнати учун ҳеч қандай камситишларсиз ҳамда меҳнатга ҳақ тўлашнинг белгиланган энг кам микдоридан кам бўлмаган тарздаadolatli ҳақ олиш, шунингдек ишизлиқдан қонунда белгиланган тартибда ҳимояланиш ҳуқуқига эга.</p> <p>Меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам микдори инсоннинг муносаб турмуш даражасини таъминлаш зарурати хисобга олинган ҳолда белгиланади.</p> <p>Ҳомиладорлиги ёки боласи борлиги сабабли аёлларни ишга қабул қилишни рад этиш, ишдан бўшатиш ва уларнинг иш ҳақини камайтириш тақиқланади.</p> <p>43-модда. Давлат фуқароларнинг бандлигини таъминлаш, уларни ишизлиқдан ҳимоя қилиш, шунингдек камбағалликни қисқартириш чораларини кўради. Давлат фуқароларнинг касбий тайёргарлигини ва қайта тайёрланишини ташкил этади ҳамда рағбатлантиради.</p> <p>44-модда. Суд қарори билан тайинланган жазони ижро этиш тартибидан ёхуд қонунда назарда тутилган бошқа ҳоллардан ташқари мажбурий меҳнат тақиқланади.</p> <p>Болалар меҳнатининг боланинг соғлиғига, хавфсизлигига, ахлоқига, ақлий ва жисмоний ривожланишига хавф солувчи, шу жумладан унинг таълим олишига тўқсқинлик қилувчи ҳар қандай шакллари тақиқланади.</p>
	<p>38-модда. Ёлланиб ишлаётган барча фуқаролар дам олиш ҳуқуқига эгадирлар. Иш вақти ва ҳақ тўланадиган меҳнат таътилининг муддати қонун билан белгиланади.</p>	<p>45-модда. Ҳар ким дам олиш ҳуқуқига эга.</p> <p>Ёлланиб ишловчиларга дам олиш ҳуқуқи иш вақтининг давомийлигини, дам олиш ва ишланмайдиган байрам кунларини, ҳақ тўланадиган ҳар йилги меҳнат таътилини белгилаш орқали таъминланади.</p>
	<p>39-модда. Ҳар ким қариганда, меҳнат лаёқатини</p>	<p>46-модда. Ҳар ким қариганда, меҳнат қобилиятини йўқотганда,</p>

	<p>йўқотганда, шунингдек боқувчисидан маҳрум бўлганда ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда ижтимоий таъминот олиш хуқуқига эга.</p> <p>Пенсиялар, нафақалар, ижтимоий ёрдам бошқа турларининг миқдори расман белгилаб қўйилган тирикчилик учун зарур энг кам миқдордан оз бўлиши мумкин эмас.</p>	<p>ишилизиқда, шунингдек боқувчисини йўқотганда ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда ижтимоий таъминот хуқуқига эга.</p> <p>Қонунда белгиланган пенсиялар, нафақалар ва бошқа турдаги ижтимоий ёрдамнинг миқдорлари расман белгиланган энг кам истеъмол харажатларидан оз бўлиши мумкин эмас.</p> <p>47-модда. Ҳар ким уй-жойли бўлиш хуқуқига эга.</p> <p>Ҳеч ким суднинг қарорисиз ва қонунга зид тарзда уй-жойидан маҳрум этилиши мумкин эмас. Уй-жойидан маҳрум этилган мулқдорга уй-жойнинг қиймати ҳамда у кўрган заарларнинг ўрни қонунда назарда тутилган ҳолларда ва тартибда олдиндан ҳамда teng қийматда қопланиши таъминланади.</p> <p>Давлат уй-жой қурилишини рағбатлантиради ва уй-жойга бўлган хуқуқнинг амалга оширилиши учун шарт-шароитлар яратади.</p> <p>Аҳолининг ижтимоий жиҳатдан эҳтиёжманд тоифаларини уй-жой билан таъминлаш тартиби қонун билан белгиланади.</p>
	<p>40-модда. Ҳар бир инсон малакали тиббий хизматдан фойдаланиш хуқуқига эга.</p>	<p>48-модда. Ҳар ким соғлиғини сақлаш ва малакали тиббий хизматдан фойдаланиш хуқуқига эга.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси фуқаролари тиббий ёрдамнинг кафолатланган ҳажмини қонунда белгиланган тартибда давлат хисобидан олишга ҳақли.</p> <p>Давлат соғлиқни сақлаш тизимини, унинг давлат ва нодавлат шаклларини, тиббий сугуртанинг ҳар хил турларини ривожлантириш, аҳолининг санитария-эпидемиологик осойишталигини таъминлаш чораларини кўради.</p> <p>Давлат жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш, аҳоли</p>

	<p>ўртасида соғлом турмуш тарзини шакллантириш учун шарт-шароитлар яратади.</p> <p>49-модда. Ҳар ким қулай атроф-муҳитга, унинг ҳолати түғрисидаги ишончли ахборотга эга бўлиш хуқуқига эга.</p> <p>Давлат фукароларнинг экологик хуқукларини таъминлаш ва атрофмуҳитга зарарли таъсир кўрсатилишига йўл қўймаслик мақсадида шаҳарсозлик фаолияти соҳасида жамоатчилик назоратини амалга ошириш учун шарт-шароитлар яратади.</p> <p>Шаҳарсозлик хужжатларининг лойиҳалари қонунда белгиланган тартибда жамоатчилик муҳокамасидан ўtkазилади.</p> <p>Давлат барқарор ривожланиш принципига мувофиқ, атроф-муҳитни яхшилаш, тиклаш ва муҳофаза қилиш, экологик мувозанатни сақлаш бўйича чора-тадбирларни амалга оширади.</p> <p>Давлат Оролбўйи минтақасининг экологик тизимини муҳофazа қiliш ҳamda tikklaш, mintaқani ijtimoий va iqtisodiy jihatdan rivожлантириш юzasidan choralar kўradi.</p>
	<p>41-модда. Ҳар ким билим олиш хуқуқига эга.</p> <p>Бепул умумий таълим олиш давлат томонидан кафолатланади.</p> <p>Мактаб ишлари давлат назоратидадир.</p> <p>50-модда. Ҳар ким таълим олиш хуқуқига эга.</p> <p>Давлат узлуксиз таълим тизими, унинг ҳар хил турлари ва шакллари, давлат ва нодавлат таълим ташкилотлари ривожланишини таъминлайди.</p> <p>Давлат мактабгача таълим ва тарбияни ривожлантириш учун шарт-шароитлар яратади.</p> <p>Давлат бепул умумий ўрта таълим ва бошланғич профессионал таълим олишни кафолатлайди. Умумий ўрта таълим мажбурийдир.</p> <p>Мактабгача таълим ва тарбия,</p>

		<p>умумий ўрта таълим давлат назоратидадир.</p> <p>Таълим ташкилотларида алоҳида таълим эҳтиёжларига эга бўлган болалар учун инклузив таълим ва тарбия таъминланади.</p> <p>51-модда. Фуқаролар давлат таълим ташкилотларида танлов асосида давлат ҳисобидан олий маълумот олишга ҳақли.</p> <p>Олий таълим ташкилотлари қонунга мувофиқ академик эркинлик, ўзини ўзи бошқариш, тадқиқотлар ўтказиш ва ўқитиши эркинлиги хуқуқига эга.</p> <p>52-модда. Ўзбекистон Республикасида ўқитувчининг меҳнати жамият ва давлатни ривожлантириш, соғлом, баркамол авлодни шакллантириш ҳамда тарбиялаш, халқнинг маънавий ва маданий салоҳиятини сақлаш ҳамда бойитишининг асоси сифатида эътироф этилади.</p> <p>Давлат ўқитувчиларнинг шаъни ва қадр-қимматини химоя қилиш, уларнинг ижтимоий ва моддий фаровонлиги, касбий жиҳатдан ўсиши тўғрисида ғамхўрлик қиласи.</p>
	<p>42-модда. Ҳар кимга илмий ва техникавий ижод эркинлиги, маданият ютуқларидан фойдаланиш хуқуқи кафолатланади.</p> <p>Давлат жамиятнинг маданий, илмий ва техникавий ривожланишига ғамхўрлик қиласи.</p>	<p>53-модда. Ҳар кимга илмий, техникавий ва бадиий ижод эркинлиги, маданият ютуқларидан фойдаланиш хуқуқи кафолатланади. Интеллектуал мулк қонун билан муҳофаза қилинади.</p> <p>Давлат жамиятнинг маданий, илмий ва техникавий ривожланиши ҳақида ғамхўрлик қиласи.</p>
Х БОБ. ИНСОН ХУҚУҚ- ЛАРИ ВА ЭРКИНЛИ- КЛАРИ- НИНГ КАФО- ЛАТЛАРИ	<p>43-модда. Давлат фуқароларнинг Конституция ва қонунларда мустаҳкамланган хуқуқлари ва эркинликларини таъминлайди.</p>	<p>54-модда. Инсоннинг хукуқ ва эркинликларини таъминлаш давлатнинг олий мақсадидир.</p> <p>Давлат инсон ҳамда фуқаронинг Конституция ва қонунларда мустаҳкамланган хуқуқлари ва эркинликларини таъминлайди.</p>

	44-модда. Ҳар бир шахсга ўз ҳуқуқ ва эркинликларини суд орқали ҳимоя қилиш, давлат органлари, мансабдор шахслар, жамоат бирлашмаларининг ғайриқонуний ҳатти-харакатлари устидан судга шикоят қилиш ҳуқуки кафолатланади.	55-модда. Ҳар ким ўз ҳуқуқ ва эркинликларини қонунда тақиқланмаган барча усувлар билан ҳимоя қилишга ҳақли. Ҳар кимга ўз ҳуқуқ ва эркинликларини суд орқали ҳимоя қилиш, давлат органларининг ҳамда бошқа ташкилотларнинг, улар мансабдор шахсларининг қонунга хилоф қарорлари, ҳаракатлари ва ҳаракатсизлиги устидан судга шикоят қилиш ҳуқуки кафолатланади. Ҳар кимга бузилган ҳуқуқ ва эркинликларини тиклаш учун унинг иши қонунда белгиланган муддатларда ваколатли, мустақил ҳамда холис суд томонидан кўриб чиқилиши ҳуқуки кафолатланади. Ҳар ким Ўзбекистон Республикасининг қонунчилигига ва халқаро шартномаларига мувофиқ, агар давлатнинг ҳуқуқий ҳимояга доир барча ички воситаларидан фойдаланиб бўлинган бўлса, инсоннинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилувчи халқаро органларга мурожаат этишга ҳақли. Ҳар ким давлат органларининг ёхуд улар мансабдор шахсларининг қонунга хилоф қарорлари, ҳаракатлари ёки ҳаракатсизлиги туфайли етказилган зарарнинг ўрни давлат томонидан қопланиши ҳуқуқига эга.
45-модда.	Вояга	57-модда. Мехнатга лаёқатсиз ва

	<p>етмаганлар, мөхнатга лаёқатсизлар ва ёлғиз кексаларнинг хуқуqlари давлат ҳимоясидадир.</p>	<p>ёлғиз кексалар, ногиронлиги бўлган шахслар ҳамда аҳолининг ижтимоий жиҳатдан эҳтиёжманд бошқа тоифаларининг хуқуqlари давлат ҳимоясидадир.</p> <p>Давлат аҳолининг ижтимоий жиҳатдан эҳтиёжманд тоифаларининг турмуш сифатини оширишга, жамият ва давлат ҳаётида тўлақонли иштирок этиши учун уларга шарт-шароитлар яратишга ҳамда уларнинг асосий ҳаётий эҳтиёжларини мустақил равиша таъминлаш имкониятларини кенгайтиришга қаратилган чораларни кўради.</p> <p>Давлат ногиронлиги бўлган шахсларнинг ижтимоий, иқтисодий ва маданий соҳалар обьектлари ва хизматларидан тўлақонли фойдаланиши учун шарт-шароитлар яратади, уларнинг ишга жойлашишига, таълим олишига кўмаклашади, уларга зарур бўлган ахборотни тўскинликсиз олиш имкониятини таъминлайди.</p>
	<p>46-модда. Хотин-қизлар ва эркаклар teng ҳуқуқлидирлар.</p>	<p>58-модда. Хотин-қизлар ва эркаклар teng ҳуқуқлидирлар.</p> <p>Давлат хотин-қизлар ва эркакларга жамият ҳамда давлат ишларини бошқаришда, шунингдек жамият ва давлат ҳаётининг бошқа соҳаларида teng ҳуқуқ ва имкониятларни таъминлайди.</p>
XI БОБ. ФУҚАРО- ЛАРНИНГ БУРЧ- ЛАРИ	<p>47-модда. Барча фуқаролар Конституцияда белгилаб қўйилган бурчларини бажарадилар.</p>	<p>59-модда. Барча фуқаролар Конституцияда белгилаб қўйилган бурчларини бажарадилар.</p>
	<p>48-модда. Фуқаролар Конституция ва қонунларга риоя этишга, бошқа кишиларнинг хуқуqlари эркинликлари, шаъни ва қадр-қимматини хурмат қилишга мажбурдирлар</p>	<p>60-модда. Фуқаролар Конституция ва қонунларга риоя этишга, бошқа инсонларнинг хуқуqlари, эркинликлари, шаъни ва қадр-қимматини хурмат қилишга мажбурдирлар.</p>
	<p>49-модда. Фуқаролар</p>	<p>61-модда. Фуқаролар Ўзбекистон</p>

	<p>Ўзбекистон халқининг тарихий, маънавий ва маданий меросини авайлаб асрашга мажбурдирлар.</p> <p>Маданият ёдгорликлари давлат муҳофазасидадир.</p>	<p>халқининг тарихий, маънавий, маданий, илмий ва табиий меросини асраб-авайлаши шарт.</p> <p>Тарихий, маънавий, маданий, илмий ва табиий мерос давлат томонидан муҳофаза қилинади.</p>
	<p>50-модда. Фуқаролар атроф табиий муҳитга эҳтиёткорона муносабатда бўлишга мажбурдирлар.</p>	<p>62-модда. Фуқаролар атроф табиий муҳитга эҳтиёткорона муносабатда бўлишга мажбурдирлар.</p>
	<p>51-модда. Фуқаролар қонун билан белгиланган солиқлар ва маҳаллий йиғимларни тўлашга мажбурдирлар.</p>	<p>63-модда. Фуқаролар қонун билан белгиланган солиқлар ва йиғимларни тўлаши шарт.</p> <p>Солиқ ва йиғимлар адолатли бўлиши ҳамда фуқароларнинг конституциявий хуқуqlарини амалга оширишига тўсқинлик қилмаслиги керак.</p>
	<p>52-модда. Ўзбекистон Республикасини ҳимоя қилиш - Ўзбекистон Республикаси ҳар бир фуқаросининг бурчидир. Фуқаролар қонунда белгиланган тартибда ҳарбий ёки муқобил хизматни ўташга мажбурдирлар.</p>	<p>64-модда. Ўзбекистон Республикасини ҳимоя қилиш Ўзбекистон Республикаси ҳар бир фуқаросининг бурчидир. Фуқаролар қонунда белгиланган тартибда ҳарбий ёки муқобил хизматни ўташга мажбурдирлар.</p>
УЧИНЧИ БЎЛИМ. ЖАМИЯТ ВА ШАХС ХІ БОБ. ЖАМИЯТ- НИНГ ИҚТИСО- ДИЙ НЕГИЗ- ЛАРИ	<p>53-модда. Бозор муносабатларини ривожлантиришга қаратилган Ўзбекистон иқтисодиётининг негизини хилма-хил шакллардаги мулк ташкил этади.</p> <p>Давлат истеъмолчиларнинг хуқуқи устунлигини ҳисобга олиб, иқтисодий фаолият, тадбиркорлик ва меҳнат қилиш эркинлигини, барча мулк шаклларининг teng хуқуқлигини ва ҳуқуқий жиҳатдан баб-баравар муҳофаза этилишини кафолатлади.</p> <p>Хусусий мулк бошқа мулк шакллари каби дахлсиз ва</p>	<p>65-модда. Фуқаролар фаровонлигини оширишга қаратилган Ўзбекистон иқтисодиётининг негизини хилма-хил шакллардаги мулк ташкил этади. Давлат бозор муносабатларини ривожлантириш ва ҳалол рақобат учун шарт-шароитлар яратади, истеъмолчиларнинг хуқуклари устуворлигини ҳисобга олган ҳолда иқтисодий фаолият, тадбиркорлик ва меҳнат қилиш эркинлигини кафолатлади.</p> <p>Ўзбекистон Республикасида барча мулк шаклларининг teng хуқуқлилиги ва ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилиниши таъминланади.</p> <p>Хусусий мулк дахлсизdir. Мулкдор ўз мол-мулкидан қонунда назарда тутилган ҳоллардан ва</p>

	<p>давлат ҳимоясидадир. Мулкдор факат қонунда назарда тутилган ҳолларда ва тартибдагина мулкидан маҳрум этилиши мумкин.</p> <p>54-модда. Мулкдор мулкига ўз хоҳишича эгалик қиласи, ундан фойдаланади ва уни тасарруф этади. Мулкдан фойдаланиш экологик муҳитга зарар етказмаслиги, фуқаролар, юридик шахслар ва давлатнинг ҳуқуқларини ҳамда қонун билан қўриқланадиган манфаатларини бузмаслиги шарт.</p>	<p>тартибдан ташқари ҳамда суднинг қарорига асосланмаган ҳолда маҳрум этилиши мумкин эмас.</p> <p>66-модда. Мулкдор ўзига тегишли бўйлан мол-мулкка ўз хоҳишича эгалик қиласи, ундан фойдаланади ва уни тасарруф этади. Мол-мулкдан фойдаланиш атроф-муҳитга зарар етказмаслиги, бошқа шахсларнинг, жамият ва давлатнинг ҳуқуқларини ҳамда қонуний манфаатларини бузмаслиги керак.</p> <p>67-модда. Давлат қулай инвестициявий ва ишбилармонлик муҳитини таъминлайди.</p> <p>Тадбиркорлар қонунчиликка мувоғиқ ҳар қандай фаолиятни амалга оширишга ва ўз фаолияти йўналишларини мустақил равишда танлашга ҳақли.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси худудида иқтисодий макон бирлиги, товарлар, хизматлар, меҳнат ресурслари ва молиявий маблағларнинг эркин ҳаракатланиши кафолатланади. Монопол фаолият қонун билан тартибга солинади ва чекланади.</p>
	<p>55-модда. Ер, ер ости бойликлари, сув, ўсимлик ва ҳайвонот дунёси ҳамда бошқа табиий захиралар умуммиллий бойликдир, улардан оқилона фойдаланиш зарур ва улар давлат муҳофазасидадир.</p>	<p>68-модда. Ер, ер ости бойликлари, сув, ўсимлик ва ҳайвонот дунёси ҳамда бошқа табиий ресурслар умуммиллий бойликдир, улардан оқилона фойдаланиш зарур ва улар давлат муҳофазасидадир.</p> <p>Ер қонунда назарда тутилган ҳамда ундан оқилона фойдаланишни ва уни умуммиллий бойлик сифатида муҳофаза қилишни таъминловчи шартлар асосида ва тартибда хусусий мулк бўлиши мумкин.</p>
XIII БОБ. ЖАМОАТ БИРЛАШ	<p>56-модда. Ўзбекистон Республикасида қонунда тартибда</p>	<p>69-модда. Фуқаролик жамияти институтлари, шу жумладан жамоат бирлашмалари ва бошқа нодавлат</p>

МАЛАРИ ХІІ БОБ. ФУҚАРО- ЛИК ЖАМИ- ЯТИ ИНСТИ- ТУТЛАРИ	<p>рўйхатдан ўтказилган касаба уюшмалари, сиёсий партиялар, олимларнинг жамиятлари, хотин-қизлар, фахрийлар ва ёшлар ташкилотлари, ижодий уюшмалар, оммавий ҳаракатлар ва фуқароларнинг бошқа уюшмалари жамоат бирлашмалари сифатида эътироф этилади.</p>	<p>нотижорат ташкилотлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, оммавий ахборот воситалари фуқаролик жамиятининг асосини ташкил этади.</p> <p>Фуқаролик жамияти институтларининг фаолияти қонунга мувофиқ амалга оширилади.</p> <p>70-модда. Ўзбекистон Республикасида касаба уюшмалари, сиёсий партиялар, олимларнинг жамиятлари, хотин-қизлар ташкилотлари, фахрийлар, ёшлар ва ногиронлиги бўлган шахслар ташкилотлари, ижодий уюшмалар, оммавий ҳаракатлар ҳамда фуқароларнинг бошқа бирлашмалари жамоат бирлашмалари сифатида эътироф этилади.</p> <p>Жамоат бирлашмаларини тарқатиб юбориш, уларнинг фаолиятини тақиқлаб ёки чеклаб қўйиш факат суд қарори асосидагина амалга оширилади.</p>
	<p>57-модда. Конституциявий тузумни зўрлик билан ўзгартиришни мақсад қилиб қўювчи, республиканинг суверенитети, яхлитлиги ва хавфсизлигига, фуқароларнинг конституциявий хуқуқ ва эркинликларига қарши чиқувчи, урушни, ижтимоий, миллий, ирқий ва диний адоватни тарғиб қилувчи, ҳалқнинг соғлиғи ва маънавиятига тажовуз қилувчи, шунингдек ҳарбийлаштирилган бирлашмаларнинг, миллий ва диний руҳдаги сиёсий партияларнинг ҳамда жамоат бирлашмаларининг тузилиши ва фаолияти тақиқланади.</p> <p>Махфий жамиятлар ва уюшмалар тузиш тақиқланади.</p>	<p>71-модда. Конституциявий тузумни зўрлик билан ўзгартиришни мақсад қилиб қўювчи, Ўзбекистоннинг давлат суверенитетига, ҳудудий яхлитлигига ва хавфсизлигига қарши чиқувчи, урушни, ижтимоий, миллий, ирқий ҳамда диний адоватни тарғиб қилувчи, фуқароларнинг конституциявий хуқуқлари ва эркинликларига, аҳолининг соғлиғига, ижтимоий ахлоққа тажовуз қилувчи сиёсий партияларнинг, бошқа нодавлат нотижорат ташкилотларининг, шунингдек миллий ва диний белгиларига кўра сиёсий партияларнинг, ҳарбийлаштирилган бирлашмаларнинг ташкил этилиши ва фаолияти тақиқланади.</p> <p>Махфий жамиятлар ва бирлашмалар ташкил этиш</p>

		тақиқланади.
	<p>58-модда. Давлат жамоат бирлашмаларининг хуқуклари ва қонуний манфаатларига риоя этилишини таъминлайди, уларга ижтимоий ҳаётда иштирок этиш учун тенг хуқуқий имкониятлар яратиб беради.</p> <p>Давлат органлари ва мансабдор шахсларнинг жамоат бирлашмалари фаолиятига аралашишига, шунингдек жамоат бирлашмаларининг давлат органлари ва мансабдор шахслар фаолиятига аралашишига йўл қўйилмайди.</p>	<p>72-модда. Давлат нодавлат нотижорат ташкилотларининг хуқуклари ва қонуний манфаатларига риоя этилишини таъминлайди, уларга жамият ҳаётида иштирок этиш учун тенг хуқуқий имкониятлар яратади.</p> <p>Давлат органлари ва мансабдор шахсларнинг нодавлат нотижорат ташкилотлари фаолиятига аралашишига, шунингдек нодавлат нотижорат ташкилотларининг давлат органлари ва мансабдор шахслар фаолиятига аралашишига йўл қўйилмайди.</p>
	<p>59-модда. Касаба уюшмалари ходимларнинг ижтимоий-иктисодий хуқукларини ва манфаатларини ифода этадилар ва ҳимоя қиласидилар. Касаба ташкилотларига аъзо бўлиш ихтиёрийдир.</p>	<p>73-модда. Касаба уюшмалари ходимларнинг ижтимоий-иктисодий хуқукларини ва манфаатларини ифода этадилар ва ҳимоя қиласидилар. Касаба уюшмаларига аъзо бўлиш ихтиёрийдир.</p>
	<p>60-модда. Сиёсий партиялар турли табака ва гурухларнинг сиёсий иродасини ифодалайдилар ва ўзларининг демократик йўл билан сайлаб қўйилган вакиллари орқали давлат ҳокимиятини тузишда иштирок этадилар. Сиёсий партиялар ўз фаолиятларини молиявий таъминланиш манбалари ҳақида Олий Мажлисга ёки у вакил қиласидилар ошкора ҳисоботлар бериб турадилар.</p>	<p>74-модда. Сиёсий партиялар турли ижтимоий табака ва гурухларнинг сиёсий иродасини ифодалайдилар ва ўзларининг демократик йўл билан сайлаб қўйилган вакиллари орқали давлат ҳокимиятини тузишда иштирок этадилар. Сиёсий партиялар ўз фаолиятининг молиялаштирилиши манбалари ҳақида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатасига ёки у ваколат берган органга белгиланган тартибда ошкора ҳисоботлар тақдим этадилар.</p>
	<p>61-модда. Диний ташкилотлар ва бирлашмалар давлатдан ажратилган ҳамда қонун олдида тенгдирлар. Давлат диний</p>	<p>75-модда. Диний ташкилотлар давлатдан ажратилган ҳамда қонун олдида тенгдирлар. Давлат диний</p>

	<p>қонун олдида тенгдирлар. Давлат диний бирлашмаларнинг фаолиятига аралашмайди.</p>	<p>ташкилотларнинг фаолиятига аралашмайди. Давлат қонунда белгиланган тартибда фаолият кўрсатаётган диний ташкилотлар фаолиятининг эркинлигини кафолатлади.</p>
	<p>62-модда. Жамоат бирлашмаларини тарқатиб юбориш, улар фаолиятини тақиқлаб ёки чеклаб қўйиш фақат суд қарори асосидагина амалга оширилади.</p>	
XIV БОБ. ОИЛА XIV БОБ. ОИЛА, БОЛАЛАР ВА ЁШЛАР	<p>63-модда. Оила жамиятнинг асосий бўғинидир ҳамда жамият ва давлат муҳофазасида бўлиш ҳукуқига эга. Никоҳ томонларнинг ихтиёрий розилиги ва тенг ҳукуклилигига асосланади.</p>	<p>76-модда. Оила жамиятнинг асосий бўғинидир ҳамда у жамият ва давлат муҳофазасидадир. Никоҳ Ўзбекистон халқининг анъанавий оилавий қадриятларига, никоҳланувчиларнинг ихтиёрий розилигига ва тенг ҳукуклилигига асосланади. Давлат оиланинг тўлақонли ривожланиши учун ижтимоий, иқтисодий, ҳукуқий ва бошқа шартшароитлар яратади.</p>
	<p>64-модда. Ота-оналар ўз фарзандларини вояга етгунларига қадар боқиши ва тарбиялашга мажбурдирлар. Давлат ва жамият етим болаларни ва ота-оналарининг васийлигидан маҳрум бўлган болаларни боқиши, тарбиялаш ва ўқитишини таъминлайди, болаларга бағищланган хайрия фаолиятларни рағбатлантиради.</p>	<p>77-модда. Ота-оналар ва уларнинг ўрнини босувчи шахслар ўз фарзандларини вояга етгунига қадар боқиши, уларнинг тарбияси, таълим олиши, соғлом, тўлақонли ва ҳар томонлама камол топиши хусусида ғамхўрлик қилишга мажбурдирлар. Давлат ва жамият етим болаларни ҳамда ота-онасининг васийлигидан маҳрум бўлган болаларни боқишини, тарбиялашни, уларнинг таълим олишини, соғлом, тўлақонли ва ҳар томонлама камол топишини таъминлайди, шу мақсадда хайрия фаолиятини рағбатлантиради.</p>
	<p>65-модда. Фарзандлар ота-оналарнинг насл-насабидан ва фуқаролик ҳолатидан қатъи назар, қонун олдида тенгдирлар. Оналик ва болалик давлат</p>	<p>78-модда. Фарзандлар ота-онасининг насл-насаби ва фуқаролик ҳолатидан қатъи назар, қонун олдида тенгдирлар. Боланинг ҳукуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини</p>

	<p>томонидан мухофаза қилинади.</p>	<p>таъминлаш ҳамда ҳимоя қилиш, унинг жисмоний, ақлий ва маданий жиҳатдан тўлақонли ривожланиши учун энг яхши шарт-шароитларни яратиш давлатнинг мажбуриятидир.</p> <p>Оналик, оталик ва болалик давлат томонидан мухофаза қилинади.</p> <p>Давлат ва жамият болаларда ҳамда ёшларда миллий ва умуминсоний қадриятларга содикликни, мамлакатидан ҳамда халқнинг бой маданий меросидан фахрланишини, ватанпарварлик ва Ватанга бўлган меҳр-муҳаббат туйғуларини шакллантириш тўғрисида ғамхўрлик қилади.</p> <p>79-модда. Давлат ёшларнинг шахсий, сиёсий, иқтисодий, ижтимоий, маданий, экологик хуқуқлари ҳимоя қилинишини таъминлайди, уларнинг жамият ва давлат ҳаётида фаол иштирок этишини рағбатлантиради.</p> <p>Давлат ёшларнинг интеллектуал, ижодий, жисмоний ва ахлоқий жиҳатдан шаклланиши ҳамда ривожланиши учун, уларнинг таълим олишга, соғлигини сақлашга, уйжойга, ишга жойлашишга, бандлик ва дам олишга бўлган хуқуқларини амалга ошириш учун шарт-шароитлар яратади.</p>
	<p>66-модда. Вояга етган, меҳнатга лаёқатли фарзандлар ўз ота-оналари ҳақида ғамхўрлик қилишга мажбурдирлар.</p>	<p>80-модда. Вояга етган меҳнатга лаёқатли фарзандлар ўз ота-оналари ҳақида ғамхўрлик қилишга мажбурдирлар.</p>
XV БОБ. ОММА- ВИЙ АХБОРОТ ВОСИТА- ЛАРИ	<p>67-модда. Оммавий ахборот воситалари эркиндиндир ва қонунга мувофиқ ишлайди. Улар ахборотнинг тўғрилиги учун белгиланган тартибда жавобгардирлар.</p> <p>Цензурага йўл кўйилмайди.</p>	<p>81-модда. Оммавий ахборот воситалари эркиндиндир ва қонунга мувофиқ иш олиб борадилар.</p> <p>Давлат оммавий ахборот воситалари фаолиятининг эркинлигини, уларнинг ахборотни излаш, олиш, ундан фойдаланиш ва уни тарқатишга бўлган хуқуқлари амалга оширилишини кафолатлади.</p>

		<p>Оммавий ахборот воситалари ўзи тақдим этадиган ахборотнинг ишончлилиги учун жавобгардир.</p> <p>82-модда. Цензурага йўл кўйилмайди.</p> <p>Оммавий ахборот воситаларининг фаолиятига тўсқинлик қилиш ёки аралашиш қонунга мувофиқ жавобгарликка сабаб бўлади.</p>
ТЎРТИН-ЧИ БЎЛИМ. МАЪМУРИЙ-ХУДУДИЙ ВА ДАВЛАТ ТУЗИЛИШИ XVI БОБ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИННИГ МАЪМУРИЙ-ХУДУДИЙ ТУЗИЛИШИ	<p>68-модда. Ўзбекистон Республикаси вилоятлар, туманлар, шаҳарлар, шаҳарчалар, қишлоқлар, овуллар, шунингдек Қорақалпоғистон Республикасидан иборат.</p> <p>69-модда. Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳрининг чегараларини ўзгартириш, шунингдек вилоятлар, шаҳарлар, туманлар ташкил қилиш ва уларни тугатиш Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг розилиги билан амалга оширилади.</p>	<p>83-модда. Ўзбекистон Республикаси вилоятлар, туманлар, шаҳарлар, шаҳарчалар, қишлоқлар, овуллар, шунингдек Қорақалпоғистон Республикасидан иборат.</p> <p>84-модда. Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳрининг чегараларини ўзгартариш, шунингдек вилоятлар, шаҳарлар, туманлар ташкил қилиш ва уларни тугатиш Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг розилиги билан амалга оширилади.</p>
XVII БОБ. ҚОРАҚАЛ ПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ	<p>70-модда. Суверен Қорақалпоғистон Республикаси Ўзбекистон таркибига киради.</p> <p>Қорақалпоғистон Республикасининг суверенитети Ўзбекистон Республикаси томонидан муҳофаза этилади.</p>	<p>85-модда. Суверен Қорақалпоғистон Республикаси Ўзбекистон Республикаси таркибига киради.</p> <p>Қорақалпоғистон Республикасининг суверенитети Ўзбекистон Республикаси томонидан муҳофаза этилади.</p>
	<p>71-модда. Қорақалпоғистон Республикаси ўз Конституциясига эга.</p> <p>Қорақалпоғистон Республикасининг Конституцияси Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига зид бўлиши мумкин эмас.</p>	<p>86-модда. Қорақалпоғистон Республикаси ўз Конституциясига эга.</p> <p>Қорақалпоғистон Республикасининг Конституцияси Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига зид бўлиши мумкин эмас.</p>

	<p>72-модда. Ўзбекистон Республикаси қонунлари Қорақалпоғистон Республикаси ҳудудида ҳам мажбурийдир.</p>	<p>87-модда. Ўзбекистон Республикаси қонунлари Қорақалпоғистон Республикаси ҳудудида ҳам мажбурийдир.</p>
	<p>73-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас. Қорақалпоғистон Республикаси ўз маъмурий-худудий тузилиши масалаларини мустақил ҳал қиласди.</p>	<p>88-модда. Қорақалпоғистон Республикасининг ҳудуди ва чегаралари унинг розилигисиз ўзгартирилиши мумкин эмас. Қорақалпоғистон Республикаси ўз маъмурий-худудий тузилиши масалаларини мустақил ҳал қиласди.</p>
	<p>74-модда. Қорақалпоғистон Республикаси Ўзбекистон Республикаси таркибидан Қорақалпоғистон Республикаси халқининг умумий референдуми асосида ажралиб чиқиш ҳуқуқига эга.</p>	<p>89-модда. Қорақалпоғистон Республикаси Ўзбекистон Республикаси таркибидан Қорақалпоғистон Республикаси халқининг умумий референдуми асосида ажралиб чиқиш ҳуқуқига эга.</p>
	<p>75-модда. Ўзбекистон Республикаси билан Қорақалпоғистон Республикасининг ўзаро муносабатлари Ўзбекистон Республикаси ва Қорақалпоғистон Республикаси ўртасида Ўзбекистон Республикаси Конституцияси доирасида тузилган шартномалар ҳамда битимлар билан тартибга солинади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси ва Қорақалпоғистон Республикаси ўртасидаги низолар муросага келтирувчи воситалар ёрдамида ҳал этилади.</p>	<p>90-модда. Ўзбекистон Республикаси билан Қорақалпоғистон Республикасининг ўзаро муносабатлари Ўзбекистон Республикаси ва Қорақалпоғистон Республикаси ўртасида Ўзбекистон Республикаси Конституцияси доирасида тузилган шартномалар ҳамда битимлар билан тартибга солинади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси ва Қорақалпоғистон Республикаси ўртасидаги низолар муросага келтирувчи воситалар ёрдамида ҳал этилади.</p>
БЕШИН-ЧИ БҮЛИМ.	<p>76-модда. Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлиси олий давлат вакиллик органи бўлиб, қонун чиқарувчи ҳокимиятни амалга оширади.</p>	<p>91-модда. Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлиси олий давлат вакиллик органи бўлиб, қонун чиқарувчи ҳокимиятни амалга оширади.</p>

<p>ДАВЛАТ ХОКИМИЯ ТИНИНГ ТАШКИЛ ЭТИЛИ- ШИ</p> <p>XVIII БОБ. ЎЗБЕКИС- ТОН РЕСПУБ- ЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИ- СИ</p>	<p>оширади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси икки палатадан - Конунчилик палатаси (қуий палата) ва Сенатдан (юқори палата) иборат.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисинг Конунчилик палатаси ва Сенати ваколат муддати - беш йил.</p>	<p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси икки палатадан - Конунчилик палатаси (қуий палата) ва Сенатдан (юқори палата) иборат.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисинг Конунчилик палатаси ва Сенати ваколат муддати - беш йил.</p> <p>77-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисинг Конунчилик палатаси қонунга мувофиқ сайланадиган бир юз эллик депутатдан иборат.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисинг Сенати худудий вакиллик палатаси бўлиб, Сенат аъзоларидан (сенаторлардан) иборат.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисинг Сенати аъзолари Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, вилоятлар, туманлар ва шаҳарлар давлат ҳокимияти вакиллик органлари депутатларининг тегишли қўшма мажлисларида мазкур депутатлар орасидан яширин овоз бериш йўли билан Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридан тенг миқдорда - тўрт кишидан сайланади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг тўққиз нафар аъзоси фан, санъат, адабиёт, ишлаб чиқариш соҳасида ҳамда давлат ва жамият фаолиятининг бошқа тармоқларида катта амалий тажрибага эга бўлган ҳамда алоҳида хизмат кўрсатган энг обрўли фуқаролар орасидан Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан тайинланади.</p> <p>Сайлов куни йигирма беш ёшга тўлган ҳамда камида беш йил</p>
--	--	--

	<p>тажрибага эга бўлган ҳамда алоҳида хизмат кўрсатган энг обрўли фуқаролар орасидан Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан тайинланади.</p> <p>Сайлов куни йигирма беш ёшга тўлган ҳамда камида беш йил Ўзбекистон Республикаси худудида муқим яшаётган Ўзбекистон Республикаси фуқароси Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси депутати, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати аъзоси бўлиши мумкин. Депутатликка номзодларга қўйиладиган талаблар қонун билан белгиланади.</p> <p>Айни бир шахс бир пайтнинг ўзида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати аъзоси бўлиши мумкин. Депутатликка номзодларга қўйиладиган талаблар қонун билан белгиланади.</p> <p>Айни бир шахс бир пайтнинг ўзида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси депутати ва Сенати аъзоси бўлиши мумкин эмас.</p>	<p>Ўзбекистон Республикаси худудида муқим яшаётган Ўзбекистон Республикаси фуқароси Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси депутати, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати аъзоси бўлиши мумкин. Депутатликка номзодларга қўйиладиган талаблар қонун билан белгиланади.</p> <p>Айни бир шахс бир пайтнинг ўзида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатаси депутати бир вақтнинг ўзида Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг, вилоятлар, туманлар, шаҳарлар давлат ҳокимияти вакиллик органларининг депутати бўлиши мумкин эмас.</p>
	<p>78-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатаси ва Сенатининг биргаликдаги ваколатлари қўйидагилардан иборат:</p> <p>1) Ўзбекистон Республикасининг Конституциясини қабул қилиш, унга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш;</p> <p>2) Ўзбекистон Республикасининг конституциявий қонунларини, қонунларини қабул қилиш, уларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш;</p> <p>3) Ўзбекистон Республикасининг</p>	<p>93-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатаси ва Сенатининг биргаликдаги ваколатлари қўйидагилардан иборат:</p> <p>1) Ўзбекистон Республикасининг Конституциясини қабул қилиш, унга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш;</p> <p>2) Ўзбекистон Республикасининг конституциявий қонунларини, қонунларини қабул қилиш, уларга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш;</p> <p>3) халқаро шартномаларни ратификация ва денонсация қилиш;</p> <p>4) Ўзбекистон Республикасининг референдумини ўтказиш тўғрисида ва уни ўтказиш санасини тайинлаш ҳақида қарор қабул қилиш;</p>

	<p>референдумини ўтказиш тўғрисида ва уни ўтказиш санасини тайинлаш ҳақида қарор қабул қилиш;</p> <p>4) Ўзбекистон Республикаси ички ва ташқи сиёсатининг асосий йўналишларини белгилаш ҳамда давлат стратегик дастурларини қабул қилиш;</p> <p>5) Ўзбекистон Республикаси қонун чиқарувчи, ижро этувчи ҳамда суд ҳокимияти органларининг тизимини ва ваколатларини белгилаш;</p> <p>6) Ўзбекистон Республикаси таркибига янги давлат тузилмаларини қабул қилиш ва уларнинг Ўзбекистон Республикаси таркибидан чиқиши ҳақидаги қарорларни тасдиқлаш;</p> <p>7) бож, валюта ва кредит ишларини қонун йўли билан тартибга солиш;</p> <p>8) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг тақдимиға биноан Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетини қабул қилиш, унга ўзгартириш ва кўшимчалар киритиш;</p> <p>10) Ўзбекистон Республикаси давлат қарзининг энг юқори миқдорини белгилаш;</p> <p>11) солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни жорий қилиш;</p> <p>12) Ўзбекистон Республикасининг маъмурий-худудий тузилиши масалаларини қонун йўли билан тартибга солиш, чегараларини ўзгартириш;</p> <p>13) туманлар, шаҳарлар, вилоятларни ташкил этиш, тугатиш, уларнинг номини ҳамда чегараларини ўзгартириш;</p> <p>14) давлат мукофотлари ва унвонларини таъсис этиш;</p> <p>15) Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясини тузиш;</p> <p>16) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон хукуqlари бўйича вакилини ва унинг ўринbosарини сайлаш;</p>
--	--

	<p>унвонларини таъсис этиш;</p> <p>13) Ўзбекистон Республикаси Президентининг вазирликлар, давлат қўмиталари ва давлат бошқарувининг бошқа органларини тузиш ҳамда тутатиш тўғрисидаги фармонларини тасдиқлаш;</p> <p>14) Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясини тузиш;</p> <p>15) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимига биноан Ўзбекистон Республикаси Бош вазири номзодини кўриб чиқиш ва тасдиқлаш шунингдек мамлакат ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг долзарб масалалари юзасидан Бош вазирнинг ҳисоботларини эшлиши ва муҳокама қилиш;</p> <p>16) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон хуқуqlари бўйича вакили ва унинг ўринbosарини сайлаш;</p> <p>17) Ўзбекистон Республикаси Хисоб палатасининг ҳисоботини кўриб чиқиш;</p> <p>18) Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистон Республикасиiga ҳужум қилинганда ёки тажовуздан бир-бирини мудофаа қилиш юзасидан тузилган шартнома мажбуриятларини бажариш зарурияти туғилганда уруш ҳолати эълон қилиш тўғрисидаги фармонини тасдиқлаш;</p> <p>19) Ўзбекистон Республикаси Президентининг</p>	<p>17) Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистон Республикасиiga ҳужум қилинганда ёки тажовуздан бир-бирини мудофаа қилиш юзасидан тузилган шартнома мажбуриятларини бажариш зарурияти туғилганда уrush ҳолати эълон қилиш тўғрисидаги фармонини тасдиқлаш;</p> <p>18) Ўзбекистон Республикаси Президентининг умумий ёки қисман сафарбарлик эълон қилиш, фавқулодда ҳолат жорий этиш, унинг амал қилишини узайтириш ёки тугатиш тўғрисидаги фармонларини тасдиқлаш;</p> <p>19) Ўзбекистон Республикасида коррупцияга қарши курашиш тўғрисидаги ҳар йилги миллий маъruzani эшитиш;</p> <p>20) парламент текширувини ўтказиш;</p> <p>21) ушбу Конституция ва қонунларда назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга ошириш.</p> <p>Палаталарнинг биргаликдаги ваколатларига кирадиган масалалар, қоида тариқасида, аввал Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасида, сўнгра Сенатида кўриб чиқиласди.</p>
--	--	--

	<p>умумий ёки қисман сафарбарлик эълон қилиш, фавқулодда ҳолат жорий этиш, унинг амал қилишини узайтириш ёки тугатиш тўғрисидаги фармонларини тасдиқлаш;</p> <p>20) халқаро шартномаларни ратификация ва денонсация қилиш;</p> <p>21) парламент назоратини ва ушбу Конституцияда назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга ошириш.</p> <p>Палаталарнинг биргаликдаги ваколатларига кирадиган масалалар, қоида тариқасида, аввал Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатасида, сўнгра Сенатида кўриб чиқилади.</p>	
	<p>79-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси мутлақ ваколатларига:</p> <p>1) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси Спикери ва унинг ўринbosарларини, қўмиталарнинг раислари ва уларнинг ўринbosарларини сайлаш;</p> <p>2) Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг тақдимиға биноан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси депутатини дахлсизлик ҳукуқидан маҳрум этиш тўғрисидаги масалаларни ҳал этиш;</p> <p>3) ўз фаолиятини ташкил этиш ва палатанинг ички тартиб қоидалари билан</p>	<p>94-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси мутлақ ваколатлари қуидагилардан иборат:</p> <p>1) Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ижро этилиши устидан назоратни амалга ошириш;</p> <p>2) Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатасининг ҳисботини кўриб чиқиш;</p> <p>3) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимиға биноан Ўзбекистон Республикаси Бош вазири номзодини кўриб чиқиш ва маъқуллаш;</p> <p>4) Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг мамлакатни ижтимоий-иктисодий жиҳатдан ривожлантиришнинг долзарб масалалари юзасидан, шунингдек Вазирлар Маҳкамаси аъзоларининг ўз фаолияти масалалари юзасидан ҳисботларини эшитиш;</p>

	<p>боғлиқ масалалар юзасидан қарорлар қабул қилиш;</p> <p>4) сиёсий, ижтимоий-иктисодий ҳаёт соҳасидаги у ёки бу масалалар юзасидан, шунингдек давлат ички ва ташқи сиёсати масалалари юзасидан қарорлар қабул қилиш киради.</p>	<p>5) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимиға биноан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси аъзолигига номзодларни кўриб чиқиш ва маъқуллаш;</p> <p>6) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг мамлакат ижтимоий-иктисодий ҳаётининг энг муҳим масалалари бўйича ҳар йилги маърузасини эшитиш;</p> <p>7) давлат органларининг мансабдор шахсларига парламент сўровини юбориш ва парламент назоратининг бошқа шаклларини амалга ошириш;</p> <p>8) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси Спикери ва унинг ўринbosарларини, қўмиталарнинг раислари ва уларнинг ўринbosарларини сайлаш;</p> <p>9) Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг тақдимиға биноан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси депутатини дахлсизлик хуқуқидан маҳрум этиш тўғрисидаги масалаларни ҳал этиш;</p> <p>10) ўз фаолиятини ташкил этиш ва палатанинг ички тартиб-қоидалари билан боғлиқ масалалар юзасидан қарорлар қабул қилиш;</p> <p>11) сиёсий, ижтимоий-иктисодий ҳаёт соҳасидаги у ёки бу масалалар юзасидан, шунингдек давлатнинг ички ва ташқи сиёсати масалалари юзасидан қарорлар қабул қилиш;</p> <p>12) ушбу Конституция ва қонунларда назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга ошириш.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси ўзини ўзи тарқатиб юбориш тўғрисида депутатлар умумий сонининг камидаги учдан икки қисмидан иборат кўпчилик овози билан қарор қабул қилиши мумкин.</p>
--	--	--

	<p>80-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати мутлақ ваколатларига:</p> <p>1) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Раисини ва унинг ўринбосарларини, қўмиталарнинг раислари ва уларнинг ўринбосарларини сайлаш;</p> <p>2) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимиға биноан Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судини сайлаш;</p> <p>3) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимиға биноан Ўзбекистон Республикаси Олий судини сайлаш;</p> <p>4) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимиға биноан Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгашининг раисини тайинлаш;</p> <p>5) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимиға биноан Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг раисини тайинлаш ҳамда уни лавозимидан озод этиш;</p> <p>6) Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори ва Ҳисоб палатаси раисини тайинлаш ҳамда уларни лавозимидан озод этиш тўғрисидаги фармонларини тасдиқлаш;</p> <p>7) Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистон Республикаси Миллий</p>	<p>95-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати мутлақ ваколатлари қўйидагилардан иборат:</p> <p>1) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимиға биноан Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судини, Олий судини, Судьялар олий кенгашини, республика коррупцияга қарши курашиб органининг раҳбарини ва республика монополияга қарши органининг раҳбарини сайлаш;</p> <p>2) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимиға биноан Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори ва Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси раиси лавозимларига номзодларни кўриб чиқиш ҳамда маъқуллаш;</p> <p>3) Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан таклиф этилган Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати раиси лавозимиға номзод юзасидан маслаҳатлашувлар ўтказиш;</p> <p>4) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимиға биноан Ўзбекистон Республикасининг чет давлатлардаги ва халқаро ташкилотлар хузуридаги дипломатик ҳамда бошқа ваколатхоналари раҳбарларини тайинлаш ва уларни лавозимидан озод этиш;</p> <p>5) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимиға биноан Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг раисини тайинлаш ва уни лавозимидан озод этиш;</p> <p>6) Ўзбекистон Республикаси Президентининг вазирликларни ва бошқа республика ижро этувчи ҳокимият органларини тузиш ҳамда тугатиш тўғрисидаги фармонларини тасдиқлаш;</p>
--	---	---

	<p>хавфсизлик хизмати раисини тайинлаш ва уни лавозимидан озод этиш тўғрисидаги фармонларини тасдиқлаш;</p> <p>8) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан Ўзбекистон Республикасининг чет давлатлардаги дипломатик ва бошқа вакилларини тайинлаш ҳамда уларни лавозимидан озод этиш;</p> <p>9) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг раисини тайинлаш ва уни лавозимидан озод этиш;</p> <p>10) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан амнистия тўғрисидаги ҳужжатларни қабул қилиш;</p> <p>11) Ўзбекистон Республикаси прокурорининг биноан Республикаси Мажлисининг аъзосини дахлсизлик хуқуқидан маҳрум этиш тўғрисидаги масалаларни ҳал этиш;</p> <p>12) Ўзбекистон Республикаси прокурорининг, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви раисининг ҳисоботларини эшлиш;</p> <p>13) ўз фаолиятини ташкил этиш ва палатанинг ички тартиб қоидалари билан боғлиқ масалалар юзасидан қарорлар қабул қилиш;</p> <p>14) сиёсий, ижтимоий-</p>	<p>7) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан амнистия тўғрисидаги ҳужжатларни қабул қилиш;</p> <p>8) Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви раисининг ҳисоботларини эшлиш;</p> <p>9) Ўзбекистон Республикасининг чет давлатлардаги ва халқаро ташкилотлар хузуридаги дипломатик ҳамда бошқа ваколатхоналари раҳбарларининг ўз фаолияти масалалари бўйича ҳисоботларини эшлиш;</p> <p>10) давлат органларининг мансабдор шахсларига парламент сўровини юбориш ва парламент назоратининг бошқа шаклларини амалга ошириш;</p> <p>11) маҳаллий давлат ҳокимияти вакиллик органларига ўз фаолиятини амалга оширишда кўмаклашиш;</p> <p>12) маҳаллий давлат ҳокимияти вакиллик органларининг қарорларини, улар қонунчилик нормаларига мувофиқ бўлмаган тақдирда, бекор қилиш;</p> <p>13) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Раисини ва унинг ўринbosарларини, кўмиталарнинг раислари ва уларнинг ўринbosарларини сайлаш;</p> <p>14) Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг тақдимида биноан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати аъзосини дахлсизлик хуқуқидан маҳрум этиш тўғрисидаги масалаларни ҳал этиш;</p> <p>15) ўз фаолиятини ташкил этиш ва палатанинг ички тартиб-қоидалари билан боғлиқ масалалар юзасидан қарорлар қабул қилиш;</p> <p>16) сиёсий, ижтимоий-иктисодий ҳаёт соҳасидаги у ёки бу масалалар</p>
--	--	---

	<p>иқтисодий ҳаёт соҳасидаги у ёки бу масалалар юзасидан, шунингдек давлат ички ва ташқи сиёсати масалалари юзасидан қарорлар қабул қилиш киради.</p>	<p>юзасидан, шунингдек давлат ички ва ташқи сиёсати масалалари юзасидан қарорлар қабул қилиш;</p> <p>17) Конунчилик палатаси тарқатиб юборилган даврда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг қонунларни қабул қилишга доир ваколатларини бажариш, бундан Конституция ва конституциявий қонунлар мустасно;</p> <p>18) ушбу Конституция ва қонунларда назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга ошириш.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати ўзини ўзи тарқатиб юбориш тўғрисида сенаторлар умумий сонининг камидан учдан икки қисмидан иборат кўпчилик овози билан қарор қабул қилиши мумкин.</p>
	<p>81-модда. Ваколат муддати тугагач, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси ва Сенати тегишинча янги чақириқ Конунчилик палатаси ва Сенати иш бошлагунига қадар ўз фаолиятини давом эттириб туради.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатаси ва Сенатининг биринчи мажлислари тегишинча Конунчилик палатасига сайловдан кейин икки ойдан кечиктирмай ва Сенат таркиб топганидан кейин бир ойдан кечиктирмай Марказий сайлов комиссияси томонидан чақирилади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси мажлислари сессиялар даврида ўтказилади. Сессиялар, қоида тариқасида, сентябрнинг биринчи иш кунидан бошлаб келгуси йилнинг июнь ойи охирги иш кунига қадар ўтказилади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати мажлислари</p>	<p>96-модда. Ваколат муддати тугагач, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси ва Сенати тегишинча янги чақириқ Конунчилик палатаси ва Сенати иш бошлагунига қадар ўз фаолиятини давом эттириб туради.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатаси ва Сенатининг биринчи мажлислари тегишинча Конунчилик палатасига сайловдан кейин икки ойдан кечиктирмай ва Сенат таркиб топганидан кейин бир ойдан кечиктирмай Марказий сайлов комиссияси томонидан чақирилади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси мажлислари сессиялар даврида ўтказилади. Сессиялар, қоида тариқасида, сентябрнинг биринчи иш кунидан бошлаб келгуси йилнинг июнь ойи охирги иш кунига қадар ўтказилади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати мажлислари</p>

тариқасида, сентябрнинг биринчи иш кунидан бошлаб келгуси йилнинг июнь ойи охирги иш кунига қадар ўтказилади.

Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлисининг Сенати
мажлислари заруратга қараб,
лекин йилига камида уч марта
ўтказилади.

Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси
палаталарининг мажлислари,
агар улар ишида барча
депутатлар, сенаторлар
умумий сонининг камидаги ярми
иштирок этаётган бўлса,
ваколатли ҳисобланади.

Конституциявий
қонунларни қабул қилишда
барча депутатлар, сенаторлар
умумий сонининг камидা
учдан икки қисми иштирок
этиши шарт.

Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлисининг
Конунчилик палатаси ва
Сенати мажлисларида,
шунингдек уларнинг
органлари мажлисларида
Ўзбекистон Республикаси
Президенти, Бош вазир,
Вазирлар Маҳкамасининг
аъзолари, республика
Конституциявий суди, Олий
суди, Судьялар олий кенгаши
раислари, Бош прокурори,
Марказий банки
бошқарувининг раиси
иштирок этишлари мумкин.
Ўзбекистон, Республикаси
Олий Мажлисининг
Конунчилик палатаси ва унинг
органлари мажлисларида
Сенат Раиси, Ўзбекистон
Республикаси Олий

заруратга қараб, лекин йилига камида уч марта ўтказилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий
Мажлиси палаталарининг
мажлислари, агар улар ишида барча
депутатлар, сенаторлар умуний
сонининг ярмидан кўпи иштирок
этадиган бўлса, ваколатли
ҳисобланади.

Конституциявий қонунларни қабул қилишда барча депутатлар, сенаторлар умумий сонининг камидаги учдан икки қисми иштирок этиши шарт.

Ўзбекистон Республикаси Олий
Мажлисининг Конунчилик палатаси
ва Сенати мажлисларида, шунингдек
уларнинг органлари мажлисларида
Ўзбекистон Республикаси
Президенти, Бош вазир, Вазирлар
Маҳкамасининг аъзолари,
Конституциявий суд, Олий суд,
Судьялар олий кенгаши раислари,
Бош прокурор, Марказий банк
бошқарувининг раиси иштирок
этишлари мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Олий
Мажлисининг Конунчилик палатаси
ва унинг органлари мажлисларида
Сенат Раиси, Ўзбекистон
Республикаси Олий Мажлисининг
Сенати ва унинг органлари
мажлисларида Конунчилик палатаси
Спикери иштирок этиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Олий
Мажлисининг Конунчилик палатаси
ва Сенати алоҳида-алоҳида мажлис
ўтказадилар.

Ўзбекистон Республикаси Олий
Мажлиси Қонунчилик палатаси ва
Сенатининг қўшма мажлислари
Ўзбекистон Республикаси
Президенти қасамёд қилганда,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти мамлакат ижтимоий-
иқтисодий ҳаётининг, ички ва ташки

	<p>Мажлисининг Сенати ва унинг органлари мажлисларида Конунчилик палатаси Спикери иштирок этиши мумкин.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисинг Конунчилик палатаси ва Сенати алоҳида-алоҳида мажлис ўтказадилар.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлислари Ўзбекистон Республикаси Президенти қасамёд қилганда, Ўзбекистон Республикаси Президенти мамлакат ижтимоий-иқтисодий ҳаётининг, ички ва ташқи сиёсатининг энг муҳим масалалари юзасидан нутқ сўзлаганда, чет давлатларнинг раҳбарлари нутқ сўзлаганда ўтказилади.</p> <p>Палаталарнинг келишувига биноан қўшма мажлислар бошқа масалалар юзасидан ҳам ўтказилиши мумкин.</p>	<p>сиёсатининг энг муҳим масалалари юзасидан нутқ сўзлаганда, чет давлатларнинг раҳбарлари нутқ сўзлаганда ўтказилади.</p> <p>Палаталарнинг келишувига биноан қўшма мажлислар бошқа масалалар юзасидан ҳам ўтказилиши мумкин.</p>
	<p>82-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси ва Сенати ўз ваколатларига киритилган масалалар юзасидан қарорлар қабул қиласди.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатаси ва Сенатининг қарорлари Конунчилик палатаси депутатлари ёки Сенат аъзолари умумий сонининг кўпчилик овози билан қабул қилинади, ушбу Конституцияда назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.</p>	<p>97-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисинг Конунчилик палатаси ва Сенати ўз ваколатларига киритилган масалалар юзасидан қарорлар қабул қиласди.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатаси ва Сенатининг қарорлари Конунчилик палатаси депутатлари ёки Сенат аъзолари умумий сонининг кўпчилик овози билан қабул қилинади, ушбу Конституцияда назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.</p>
	<p>83-модда. Конунчилик</p>	<p>98-модда. Конунчилик ташаббуси</p>

	<p>ташаббуси ҳуқуқига Ўзбекистон Республикаси Президенти, ўз давлат ҳокимиятининг олий вакиллик органи орқали Қорақалпоғистон Республикаси, Ўзбекистон Республикаси Мажлисининг Конунчилик палатаси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Мажлисининг Конституциявий суди, Олий суди, Бош прокурори эгадирлар ва бу ҳуқуқ қонунчилик ташаббуси ҳуқуки субъектлари томонидан қонун лойиҳасини Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатасига киритиш орқали амалга оширилади.</p>	<p>ҳуқуқига Ўзбекистон Республикаси Президенти, давлат ҳокимиятининг олий вакиллик органи орқали Қорақалпоғистон Республикаси, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси депутатлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси эга. Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий суди, Олий суди ва Бош прокурори ҳам ўз ваколатлари жумласига кирилган масалалар бўйича қонунчилик ташаббуси ҳуқуқига эгадир.</p> <p>Қонунчилик ташаббуси ҳуқуки қонун лойиҳасини қонунчилик ташаббуси ҳуқуки субъектлари томонидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатасига киритиш орқали амалга оширилади.</p> <p>Ўзбекистон Республикасининг сайлов ҳуқуқига эга бўлган, юз минг нафардан кам бўлмаган фуқаролари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуqlари бўйича вакили (омбудсман), Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси қонунчилик таклифларини қонунчилик ташаббуси тартибида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатасига киритишга ҳақли.</p> <p>Қонун лойиҳаларини, қонунчилик таклифларини киритиш ва кўриб чиқиши тартиби қонун билан белгиланади.</p>
	<p>84-модда. Конун Конунчилик палатаси томонидан қабул қилиниб, Сенат томонидан маъқулланиб, Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан имзолангач ва қонунда белгиланган тартибда расмий</p>	<p>99-модда. Конун Конунчилик палатаси томонидан қабул қилиниб, Сенат томонидан маъқулланиб, Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан имзолангач ва қонунда белгиланган тартибда расмий</p>

<p>4) Ўзбекистон Республикаси қонунларининг ва Қонунчилик палатаси қарорларининг ижроси устидан назоратни ташкил этади;</p> <p>5) парламентлараро алоқаларни амалга ошириш ишларига ҳамда халқаро парламент ташкилотлари иши билан боғлиқ Қонунчилик палатаси гурухларининг фаолиятига раҳбарлик қиласди;</p> <p>6) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати, бошқа давлат органлари, чет давлатлар, халқаро ва ўзга ташкилотлар билан ўзаро муносабатларда Қонунчилик палатаси номидан иш кўради;</p> <p>7) Қонунчилик палатаси қарорларини имзолайди;</p> <p>8) ушбу Конституция ва қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга оширади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси Спикери фармойишлар чиқаради.</p>	<p>устидан назоратни ташкил этади;</p> <p>5) парламентлараро алоқаларни амалга ошириш ишларига ҳамда халқаро парламент ташкилотлари иши билан боғлиқ Қонунчилик палатаси гурухларининг фаолиятига раҳбарлик қиласди;</p> <p>6) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати, бошқа давлат органлари, чет давлатлар, халқаро ва бошқа ташкилотлар билан ўзаро муносабатларда Қонунчилик палатаси номидан иш кўради;</p> <p>7) Қонунчилик палатаси қарорларини имзолайди;</p> <p>8) ушбу Конституция ва қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга оширади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси Спикери фармойишлар чиқаради.</p>
<p>86-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати ўз таркибидан Сенат Раиси ва унинг ўринбосарларини сайлади. Сенат Раиси Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимига биноан сайланади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Раиси ўринбосарларидан бири Қорақалпоғистон Республикасининг вакили бўлади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Раиси ўринбосарлари яширин овоз бериш орқали сенаторлар умумий сонининг кўпчилик овози билан Сенат ваколати</p>	<p>101-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати ўз таркибидан Сенат Раиси ва унинг ўринбосарларини сайлади. Сенат Раиси Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимига биноан сайланади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Раиси ўринбосарларидан бири Қорақалпоғистон Республикасининг вакили бўлади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Раиси ва унинг ўринбосарлари яширин овоз бериш орқали сенаторлар умумий сонининг кўпчилик овози билан Сенат ваколати</p>

Раиси ва унинг ўринбосарлари яширин овоз бериш орқали сенаторлар умумий сонининг кўпчилик овози билан Сенат ваколати муддатига сайланади. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Раиси яширин овоз бериш орқали сенаторлар умумий сонининг учдан икки қисмидан кўпроғининг овози билан қабул қилинган Сенат қарорларига биноан муддатидан илгари чақириб олиниши мумкин.	Айни бир шахс сурункасига икки муддатдан ортиқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Раиси бўлиши мумкин эмас. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Раиси ва унинг ўринбосарлари яширин овоз бериш орқали сенаторлар умумий сонининг учдан икки қисмидан кўпроғининг овози билан қабул қилинган Сенат қарорига биноан муддатидан илгари чақириб олиниши мумкин.
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Раиси:	Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Раиси:
1) Сенат мажлисларини чақиради, уларда раислик қиласди;	1) Сенат мажлисларини чақиради, уларда раислик қиласди;
2) Сенат муҳокамасига киритиладиган масалаларни тайёрлашга умумий раҳбарлик қиласди;	2) Сенат муҳокамасига киритиладиган масалаларни тайёрлашга умумий раҳбарлик қиласди;
3) Сенат қўмиталари ва комиссияларининг фаолиятини мувофиқлаштириб боради;	3) Сенат қўмиталари ва комиссияларининг фаолиятини мувофиқлаштириб боради;
4) Ўзбекистон Республикаси қонунларининг ва Сенат қарорларининг ижроси устидан назоратни ташкил этади;	4) Ўзбекистон Республикаси қонунларининг ва Сенат қарорларининг ижроси устидан назоратни ташкил этади;
5) парламентлараро алоқаларни амалга ошириш ишларига ҳамда халқаро парламент ташкилотлари иши билан боғлиқ Сенат гурӯхларининг фаолиятига раҳбарлик қиласди;	5) парламентлараро алоқаларни амалга ошириш ишларига ҳамда халқаро парламент ташкилотлари иши билан боғлиқ Сенат гурӯхларининг фаолиятига раҳбарлик қиласди;
6) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси, бошқа давлат органлари, чет давлатлар, халқаро ва бошқа ташкилотлар билан ўзаро муносабатларда Сенат номидан иш кўради;	6) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси, бошқа давлат органлари, чет давлатлар, халқаро ва бошқа ташкилотлар билан ўзаро муносабатларда Сенат номидан иш кўради;
7) Сенат қарорларини имзолайди;	7) Сенат қарорларини имзолайди;
8) ушбу Конституция ва қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга оширади.	8) ушбу Конституция ва қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга оширади.

	<p>ташкилотлар билан ўзаро муносабатларда Сенат номидан иш кўради;</p> <p>7) Сенат қарорларини имзолайди;</p> <p>8) ушбу Конституция ва қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга оширади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Раиси фармойишлар чиқаради.</p>	<p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Раиси фармойишлар чиқаради.</p>
	<p>87-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси қонун лойиҳаларини тайёрлаш ишини олиб бориш, Конунчилик палатаси муҳокамасига киритиладиган масалаларни дастлабки тарзда кўриб чиқиш ва тайёрлаш, Ўзбекистон Республикаси қонунлари ҳамда Конунчилик палатаси томонидан қабул қилинадиган қарорларнинг ижросини назорат қилиш учун ўз ваколатлари муддатига Конунчилик палатаси депутатлари орасидан қўмиталарни сайлайди.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Сенат муҳокамасига киритиладиган масалаларни дастлабки тарзда кўриб чиқиш ва тайёрлаш, Ўзбекистон Республикаси қонунлари ҳамда Сенат томонидан қабул қилинадиган қарорларнинг ижросини назорат қилиш учун ўз ваколатлари муддатига сенаторлар орасидан қўмиталарни сайлайди.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси ва Сенати, зарурат бўлган тақдирда, муайян вазифаларни бажариш учун депутатлар, сенаторлар орасидан комиссиялар тузади.</p> <p>103-модда. Мамлакатнинг хавфсизлиги, барқарор ривожланиши</p>	<p>102-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси қонун лойиҳаларини тайёрлаш ишини олиб бориш, Конунчилик палатаси муҳокамасига киритиладиган масалаларни дастлабки тарзда кўриб чиқиш ва тайёрлаш, Ўзбекистон Республикаси қонунлари ҳамда Конунчилик палатаси томонидан қабул қилинадиган қарорларнинг ижросини назорат қилиш учун ўз ваколатлари муддатига Конунчилик палатаси депутатлари орасидан қўмиталарни сайлайди.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати Сенат муҳокамасига киритиладиган масалаларни дастлабки тарзда кўриб чиқиш ва тайёрлаш, Ўзбекистон Республикаси қонунлари ҳамда Сенат томонидан қабул қилинадиган қарорларнинг ижросини назорат қилиш учун ўз ваколатлари муддатига сенаторлар орасидан қўмиталарни сайлайди.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси ва Сенати, зарурат бўлган тақдирда, муайян вазифаларни бажариш учун депутатлар, сенаторлар орасидан комиссиялар тузади.</p> <p>103-модда. Мамлакатнинг хавфсизлиги, барқарор ривожланиши</p>

	<p>Сенати, зарурат бўлган тақдирда, муайян вазифаларни бажариш учун депутатлар, сенаторлар орасидан комиссиялар тузади.</p>	<p>асосларига салбий таъсир кўрсатиши мумкин бўлган, инсон хукуqlари ва эркинликларига, жамият ва давлат манфаатларига таҳдид соладиган фактлар ва воқеаларни ўрганиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма қарори билан парламент текшируви ўтказилиши мумкин.</p> <p>Парламент текширувани ўтказиш учун Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенати аъзолари орасидан тенглик асосида маҳсус комиссия тузилиб, у ўз фаолиятини қонунга мувофиқ амалга оширади.</p>
	<p>88-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси депутатларига ва Сенати аъзоларига уларнинг депутатлик ёки сенаторлик фаолияти билан боғлиқ харажатлар белгиланган тартибда қопланади.</p> <p>Қонунчилик палатаси депутатлари ҳамда Сенатда доимий асосда ишловчи Сенат аъзолари ўз ваколатлари даврида илмий, ижодий ва педагогик фаолиятдан ташқари ҳақ тўланадиган бошқа турдаги фаолият билан шуғулланишлари мумкин эмас.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси депутати ва Сенати аъзоси дахлсизлик хукуқидан фойдаланадилар. Улар тегишинча Қонунчилик палатаси ёки Сенатнинг розилигисиз жиноий жавобгарликка тортилиши, ушлаб турилиши, қамоқقا олиниши ёки суд тартибида бериладиган маъмурий жазо чораларига тортилиши мумкин эмас.</p>	<p>104-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси депутатларига ва Сенати аъзоларига уларнинг депутатлик ёки сенаторлик фаолияти билан боғлиқ харажатлар белгиланган тартибда қопланади.</p> <p>Қонунчилик палатаси депутатлари ҳамда Сенатда доимий асосда ишловчи Сенат аъзолари ўз ваколатлари даврида илмий, ижодий ва педагогик фаолиятдан ташқари ҳақ тўланадиган бошқа турдаги фаолият билан шуғулланишлари мумкин эмас.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси депутати ва Сенати аъзоси дахлсизлик хукуқидан фойдаланадилар. Улар тегишинча Қонунчилик палатаси ёки Сенатнинг розилигисиз жиноий жавобгарликка тортилиши, ушлаб турилиши, қамоқقا олиниши ёки суд тартибида бериладиган маъмурий жазо чораларига тортилиши мумкин эмас.</p>

	жавобгарликка тортилиши, ушлаб турилиши, қамоққа олиниши ёки суд тартибida бериладиган маъмурий жазо чораларига тортилиши мумкин эмас.	
XIX БОБ. ЎЗБЕКИС- ТОН РЕСПУБ- ЛИКАСИ- НИНГ ПРЕЗИ- ДЕНТИ	<p>89-модда. Ўзбекистон Республикасининг Президенти давлат бошлиғидир ва давлат ҳокимиюти органларининг келишилган ҳолда фаолият юритишини хамда ҳамкорлигини таъминлайди.</p> <p>90-модда. Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига ўттиз беш ёшдан кичик бўлмаган, давлат тилини яхши биладиган, бевосита сайловгача камидаги 10 йил Ўзбекистон ҳудудида муқим яшаётган Ўзбекистон Республикаси фуқароси, сайланиси мумкин. Айни бир шахс сурункасига икки муддатдан ортиқ Ўзбекистон Республикасининг Президенти бўлиши мумкин эмас.</p> <p>Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари томонидан умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов хуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан беш йил муддатга сайланади.</p> <p>Президентни сайлаш тартиби Ўзбекистон Республикасининг қонуни билан белгиланади.</p>	<p>105-модда. Ўзбекистон Республикасининг Президенти давлат бошлиғидир ва давлат ҳокимиюти органларининг келишилган ҳолда фаолият юритишини хамда ҳамкорлигини таъминлайди.</p> <p>106-модда. Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига ўттиз беш ёшдан кичик бўлмаган, давлат тилини яхши биладиган, бевосита сайловгача камидаги 10 йил Ўзбекистон ҳудудида муқим яшаётган Ўзбекистон Республикаси фуқароси сайланиси мумкин. Айни бир шахс сурункасига икки муддатдан ортиқ Ўзбекистон Республикасининг Президенти бўлиши мумкин эмас.</p> <p>Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари томонидан умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов хуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан етти йил муддатга сайланади.</p> <p>Ўзбекистон Республикасининг Президентини сайлаш тартиби қонун билан белгиланади.</p>
	<p>91-модда. Президент ўз вазифасини бажариб турган даврда бошқа ҳақ тўланадиган лавозимни эгаллаши, вакиллик органининг депутати бўлиши, тадбиркорлик фаолияти билан</p>	<p>107-модда. Ўзбекистон Республикаси Президенти ўз вазифасини бажариб турган даврда бошқа ҳақ тўланадиган лавозимни эгаллаши, вакиллик органининг депутати бўлиши, тадбиркорлик</p>

	<p>шугуланиши мумкин эмас. Президентнинг шахси дахлсиздир ва қонун билан муҳофаза этилади.</p>	<p>фаолияти билан шугуланиши мумкин эмас. Ўзбекистон Республикаси Президентининг шахси дахлсиздир ва қонун билан муҳофаза этилади.</p>
	<p>92-модда. Президент Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси йиғилишида куйидаги қасамёдни қабул қилган пайтдан бошлаб ўз лавозимига киришган хисобланади:</p> <p>"Ўзбекистон халқига садоқат билан хизмат қилишга, Республиканинг Конституцияси ва қонунларига қатъий риоя этишга, фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларига кафолат беришга, Ўзбекистон Республикаси зиммасига юқлатилган вазифаларни вижданан бажаришга тантанали қасамёд қиласман".</p>	<p>108-модда. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси йиғилишида куйидаги қасамёдни қабул қилган пайтдан бошлаб ўз лавозимига киришган хисобланади:</p> <p>«Ўзбекистон халқига садоқат билан хизмат қилишга, Республиканинг Конституцияси ва қонунларига қатъий риоя этишга, фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларига кафолат беришга, Ўзбекистон Республикаси Президенти зиммасига юқлатилган вазифаларни вижданан бажаришга тантанали қасамёд қиласман».</p>
	<p>93-модда. Ўзбекистон Республикасининг Президенти:</p> <p>1) фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларига, Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунларига риоя этилишининг, Ўзбекистон Республикаси суверенитети, хавфсизлиги ва худудий яхлитлигининг кафилидир;</p> <p>2) Ўзбекистон Республикасининг суверенитети, хавфсизлиги ва худудий яхлитлигини муҳофаза этиш, миллий-давлат тузилиши масалаларига доир қарорларни амалга ошириш юзасидан зарур чоратадбирлар кўради;</p> <p>3) мамлакат ичкарисида ва халқаро муносабатларда Ўзбекистон Республикаси номидан иш кўради;</p>	<p>109-модда. Ўзбекистон Республикасининг Президенти:</p> <p>1) фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларига, Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунларига риоя этилишининг, Ўзбекистон Республикаси суверенитети, хавфсизлиги ва худудий яхлитлигининг кафилидир, миллий-давлат тузилиши масалаларига доир қарорларни амалга ошириш юзасидан зарур чоратадбирлар кўради;</p> <p>2) мамлакат ичкарисида ва халқаро муносабатларда Ўзбекистон Республикаси номидан иш кўради;</p> <p>3) музокаралар олиб боради ҳамда Ўзбекистон Республикасининг шартнома ва битимларини имзолайди, республика томонидан тузилган шартномаларга, битимларга</p>

4) музокаралар олиб боради ҳамда Республикасининг шартнома ва битимларини имзолайди, республика томонидан тузилган шартномаларга, битимларга ва унинг қабул қилинган мажбуриятларига риоя этилишини таъминлайди;	ва унинг қабул қилинган мажбуриятларига риоя этилишини таъминлайди;
5) ўз хузурида аккредитациядан ўтган дипломатик ҳамда бошқа вакилларнинг ишонч ва чақирув ёрликларини қабул қиласди;	4) ўз хузурида аккредитациядан ўтган дипломатик ҳамда бошқа вакилларнинг ишонч ва чақирув ёрликларини қабул қиласди;
6) Ўзбекистон Республикасининг чет давлатлардаги дипломатик ва бошқа вакилларини тайинлаш учун номзодларни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенатига тақдим этади;	5) Ўзбекистон Республикасининг чет давлатлардаги дипломатик ҳамда бошқа ваколатхоналарининг раҳбарларини тайинлаш учун номзодларни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенатига тақдим этади;
7) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига мамлакат ички ва ташки сиёсатини амалга оширишнинг энг муҳим масалалари юзасидан мурожаат қилиш ҳуқуқига эга;	6) Ўзбекистон Республикаси халқига ҳамда Олий Мажлисига мамлакат ички ва ташки сиёсатини амалга оширишнинг энг муҳим масалалари юзасидан мурожаат қилиш ҳуқуқига эга;
8) республика олий ҳокимиият ва бошқарув органларининг баҳамжихат ишлашини таъминлайди; вазирликлар, давлат қўмиталари ҳамда давлат бошқарувининг бошқа органларини Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг тақдимига биноан тузади ва тугатади, шу масалаларга доир фармонларни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тасдиғига киритади;	7) вазирликларни ва бошқа республика ижро этувчи ҳокимият органларини тузади ҳамда тугатади, шу масалаларга доир фармонларни кейинчалик Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати тасдиғига киритади;
	8) Сенат Раиси лавозимига сайлаш учун номзодни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенатига тақдим этади;
	9) Ўзбекистон Республикаси Бош вазирини, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси аъзоларини Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси маъқуллаганидан кейин лавозимга тайинлайди ва уларни лавозимидан озод этади;
	10) қўмиталар, агентликлар ва бошқа республика давлат органлари раҳбарларини қонунчиликка мувофик лавозимга тайинлайди ва лавозимидан озод этади;
	11) Ўзбекистон Республикаси Бош

	<p>9) Сенат Раиси лавозимида сайлаш учун номзодни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенатига тақдим этади;</p> <p>10) Ўзбекистон Республикаси Мажлисининг палаталари кўриб чиқиши ва тасдиқлаши учун Ўзбекистон Республикаси Бош вазири номзодини тақдим этади ҳамда уни истеъфога чиққанда, Бош вазирга нисбатан билдирилган ишончсизлик вотуми Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг палаталари томонидан қабул қилинганда ёхуд қонунда назарда тутилган бошқа холларда лавозимидан озод қилади;</p> <p>11) Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг тақдимида биноан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси аъзоларини тасдиқлайди ва лавозимларидан озод қилади;</p> <p>12) Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори ва Ҳисоб палатаси раисини тайинлайди ва уларни лавозимидан озод қилади, кейинчалик бу масалаларни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати тасдигига киритади;</p> <p>13) Ўзбекистон Республикаси Мажлисининг Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди, Ўзбекистон Республикаси Олий суди таркибларига, шунингдек Ўзбекистон</p>	<p>прокурорини, Ҳисоб палатаси раисини Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати маъқуллаганидан кейин лавозимга тайинлайди ва уларни лавозимидан озод этади;</p> <p>12) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати билан маслаҳатлашувлардан кейин Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати раисини лавозимга тайинлайди ва уни лавозимидан озод этади;</p> <p>13) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенатига Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди, Ўзбекистон Республикаси Олий суди, Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгashi таркибларига номзодларни, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг раиси, республика коррупцияга қарши курашиш органининг раҳбари ва республика монополияга қарши органининг раҳбари лавозимларига номзодларни тақдим этади;</p> <p>14) Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгашининг тақдимида биноан вилоятлар ва Тошкент шаҳар судлари раисларини ва раис ўринbosарларини, Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий суди раисини тайинлайди ва лавозимидан озод этади;</p> <p>15) вилоятлар ҳокимларини ва Тошкент шаҳар ҳокимини тайинлайди ҳамда лавозимидан озод этади. Конституцияни, қонунларни бузган ёки ҳоким шаъни ва қадр- қимматига доғ туширадиган хатти- харакат содир этган туман ва шаҳар ҳокимларини Ўзбекистон Республикаси Президенти ўз қарори билан лавозимидан озод этишга</p>
--	--	---

	<p>Республикаси Судьялар олий кенгашининг раиси, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг раиси лавозимларига номзодларни тақдим этади;</p> <p>14) Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгашининг тақдимиға биноан вилоятлар ва Тошкент шаҳар судлари раислари ва раис ўринбосарларини, Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий суди раисини тайинлайди ва лавозимларидан озод этади; Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгашининг аъзоларини қонунга мувофиқ тасдиқлайди;</p> <p>15) Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг тақдимиға биноан вилоятлар ҳокимларини ҳамда Тошкент шаҳар ҳокимини қонунга мувофиқ тайинлайди ҳамда лавозимидан озод этади. Конституцияни, қонунларни бузган ёки ўз шаъни ва қадр-қимматига доғ туширадиган хатти-ҳаракат содир этган туман ва шаҳар ҳокимларини Президент ўз қарори билан лавозимидан озод этишга ҳақли;</p> <p>16) республика давлат бошқаруви органларининг ва ҳокимларининг қабул қилган хужжатларини улар қонун хужжатлари нормалариға номувофиқ бўлган ҳолларда тўхтатади, бекор қилади; Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси мажлисларида раислик қилишга ҳақли;</p>	<p>ҳақли;</p> <p>16) республика ижро этувчи ҳокимият органларининг ва ҳокимларнинг хужжатларини тўхтатади, бекор қилади; Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси мажлисларида раислик қилишга ҳақли;</p> <p>17) Ўзбекистон Республикасининг қонунларини имзолайди ва эълон қилади; қонунни ўз эътиrozлари билан такроран муҳокама қилиш ва овозга қўйиш учун Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига қайтаришга ҳақли;</p> <p>18) Ўзбекистон Республикасига хужум қилинганда ёки тажовуздан бир-бирини мудофаа қилиш юзасидан тузилган шартнома мажбуриятларини бажариш зарурияти туғилганда уруш ҳолати, умумий ёки қисман сафарбарлик эълон қилади ва қабул қилган қарорини уч кун иchida Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг тасдигига киритади;</p> <p>19) алоҳида ҳолларда (реал ташқи хавф, оммавий тартибсизликлар, йирик ҳалокат, табиий офат, эпидемиялар) фуқароларнинг хавфсизлигини таъминлашни кўзлаб, Ўзбекистон Республикасининг бутун худудида ёки унинг айrim жойларида фавқулодда ҳолат жорий этади ва қабул қилган қарорини уч кун иchida Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг палаталари тасдигига киритади. Фавқулодда ҳолат жорий этиш шартлари ва тартиби қонун билан белгиланади;</p> <p>20) Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг Олий Бош қўмондони ҳисобланади, Қуролли Кучларнинг олий қўмондонларини тайинлайди ва лавозимидан озод этади, олий ҳарбий увонлар беради;</p>
--	--	---

	<p>17) Ўзбекистон Республикасининг қонунларини имзолайди ва эълон қиласди; қонунга ўз эътиrozларини илова этиб, уни такоран муҳокама қилиш ва овозга қўйиш учун Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига қайтаришга ҳақли;</p> <p>18) Ўзбекистон Республикаса хужум қилинганда ёки тажовуздан бир-бирини мудофаа қилиш юзасидан тузилган шартнома мажбуриятларини бажариш зарурияти туғилганда уруш ҳолати эълон қиласди ва қабул қилган қарорини уч кун ичida Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг тасдигига киритади;</p> <p>19) фавқулодда вазиятлар (реал ташки хавф, оммавий тартибсизликлар, йирик ҳалокат, табиий офат, эпидемиялар) юз берган тақдирда фуқароларнинг хавфсизлигини таъминлашни кўзлаб, Ўзбекистон Республикасининг бутун худудида ёки унинг айrim жойларида фавқулодда ҳолат жорий этади ва қабул қилган қарорини уч кун ичida Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг палаталари тасдигига киритади. Фавқулодда ҳолат жорий этиш шартлари ва тартиби қонун билан белгиланади;</p> <p>20) Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучларининг Олий Бош кўмандони ҳисобланади,</p>	<p>21) Ўзбекистон Республикасининг орденлари, медаллари ва ёрлиги билан мукофотлайди, Ўзбекистон Республикасининг малакавий ва фахрий унвонларини беради;</p> <p>22) Ўзбекистон Республикасининг фуқаролигига ва сиёсий бошпана беришга оид масалаларни ҳал этади;</p> <p>23) амнистия тўғрисидаги хужжатларни қабул қилиш ҳақида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенатига тақдимномалар киритади ва Ўзбекистон Республикасининг судлари томонидан ҳукм қилинган шахсларни афв этади;</p> <p>24) Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Хавфсизлик кенгашини тузади ва унга бошчилик қиласди, ўз ваколатлари амалга оширилишини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясини, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги маслаҳат-кенгаш органларини ва бошқа органларни шакллантиради;</p> <p>25) ушбу Конституция ва қонунларда назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга оширади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Президенти ўз ваколатларини бажаришни давлат органларига ёки мансабдор шахсларга топширишга ҳақли эмас.</p>
--	---	---

<p>Қуролли Кучларнинг олий қўмондонларини тайинлайди ва вазифасидан озод қилади, олий ҳарбий унвонлар беради;</p> <p>21) Ўзбекистон Республикасининг орденлари, медаллари ва ёрлиғи билан мукофотлайди, Ўзбекистон Республикасининг малакавий ва фахрий унвонларини беради;</p> <p>22) Ўзбекистон Республикасининг фуқаролигига ва сиёсий бошпана беришга оид масалаларни ҳал этади;</p> <p>23) амнистия тўғрисидаги хужжатларни қабул қилиш ҳақида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенатига тақдимнома киритади ва Ўзбекистон Республикасининг судлари томонидан ҳукм қилинган шахсларни авф этади;</p> <p>24) Миллий хавфсизлик хизмати раисини тайинлайди ва лавозимидан озод этади, кейинчалик шу масалаларга доир фармонларни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати тасдиғига киритади;</p> <p>25) ушбу Конституция ва Ўзбекистон Республикасининг қонунларида назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга оширади.</p> <p>Президент ўз ваколатларини бажаришни давлат идораларига ёки мансабдор шахсларга топширишга ҳақли эмас.</p>	
<p>94-модда. Ўзбекистон Республикасининг Президенти</p>	<p>110-модда. Ўзбекистон Республикасининг Президенти</p>

	<p>Конституцияга ва қонунларга асосланиб ҳамда уларни ижро этиш юзасидан республиканинг бутун худудида мажбурий кучга эга бўлган фармонлар, қарорлар ва фармойишлар чиқаради.</p>	<p>Конституцияга ва қонунларга асосланиб ҳамда уларни ижро этиш юзасидан республиканинг бутун худудида мажбурий кучга эга бўлган фармонлар, қарорлар ва фармойишлар чиқаради.</p>
	<p>95-модда. Конунчилик палатаси ёки Сенат таркибида уларнинг нормал фаолиятига таҳдид соловчи ҳал қилиб бўлмайдиган ихтилофлар юз берганда ёхуд улар бир неча марта Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига зид қарорлар қабул қилган тақдирда, шунингдек Конунчилик палатаси билан Сенат ўртасида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг нормал фаолиятига таҳдид соловчи ҳал қилиб бўлмайдиган ихтилофлар юз берганда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди билан бамаслаҳат қабул қилган қарори асосида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси, Сенати тарқатиб юборилиши мумкин.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси, Сенати тарқатиб юборилган тақдирда янги сайлов уч ой мобайнида ўтказилади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси ва Сенати фавқулодда ҳолат амал қилиши даврида тарқатиб юборилиши мумкин эмас.</p>	<p>111-модда. Конунчилик палатаси ёки Сенат таркибида уларнинг нормал фаолиятига таҳдид соловчи ҳал қилиб бўлмайдиган ихтилофлар юз берганда ёхуд улар бир неча марта Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига зид қарорлар қабул қилган тақдирда, шунингдек Конунчилик палатаси билан Сенат ўртасида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг нормал фаолиятига таҳдид соловчи ҳал қилиб бўлмайдиган ихтилофлар юз берганда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди билан бамаслаҳат қабул қилган қарори асосида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси, Сенати тарқатиб юборилиши мумкин.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси, Сенати тарқатиб юборилган тақдирда янги сайлов уч ой мобайнида ўтказилади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси ва Сенати фавқулодда ҳолат амал қилиши даврида тарқатиб юборилиши мумкин эмас.</p>

	<p>96-модда. Ўзбекистон Республикасининг амалдаги Президенти ўз вазифаларини бажара олмайдиган ҳолатларда унинг вазифа ва ваколатлари вақтинча Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раисининг зиммасига юклатилади, бунда уч ой муддат ичида, "Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида"ги Қонунга тўлиқ мувофиқ ҳолда мамлакат Президенти сайлови ўтказилади.</p> <p>97-модда. Ваколати тугаши муносабати билан истеъфога чиққан Президент умрбод Сенат аъзоси лавозимини эгаллайди.</p>	<p>112-модда. Ўзбекистон Республикасининг амалдаги Президенти ўз вазифаларини бажара олмайдиган ҳолатларда унинг вазифа ва ваколатлари вақтинча Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раисининг зиммасига юклатилади, бунда уч ой муддат ичида қонунга тўлиқ мувофиқ ҳолда Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови ўтказилади.</p>
ХХ БОБ. ВАЗИРЛАР МАҲКА- МАСИ	<p>98-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ижро этувчи ҳокимиятни амалга оширади. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Ўзбекистон Республикаси Бош вазири, унинг ўринбосарлари, вазирлар, давлат қўмиталарининг раисларидан иборат. Қорақалпоғистон Республикаси хукуматининг бошлиғи Вазирлар Маҳкамаси таркибига ўз лавозими бўйича киради.</p> <p>Вазирлар Маҳкамаси:</p> <p>1) самарали иқтисодий, ижтимоий, молиявий, пул-кредит сиёсати юритилиши, фан, маданият, таълим, соғлиқни сақлашни ҳамда иқтисодиётнинг ва ижтимоий соҳанинг бошқа тармоқларини ривожлантириш бўйича дастурлар ишлаб чиқилиши ва</p>	<p>113-модда. Ваколати тугаши муносабати билан истеъфога чиққан Ўзбекистон Республикаси Президенти умрбод Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзоси лавозимини эгаллайди.</p> <p>114-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ижро этувчи ҳокимиятни амалга оширади. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Ўзбекистон Республикаси Бош вазири, унинг ўринбосарлари ва вазирлардан иборат. Қорақалпоғистон Республикаси хукуматининг бошлиғи Вазирлар Маҳкамаси таркибига ўз лавозими бўйича киради.</p> <p>Вазирлар Маҳкамаси ўз фаолиятини ижро этувчи ҳокимият фаолиятининг Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан белгиланадиган асосий йўналишлари доирасида амалга оширади.</p> <p>115-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:</p> <p>1) самарали иқтисодий, ижтимоий, солик ва бюджет сиёсати амалга оширилиши, илм-фан, маданият, таълим, соғлиқни сақлашни ҳамда иқтисодиётнинг ва ижтимоий соҳанинг бошқа тармоқларини</p>

	<p>амалга оширилиши учун жавобгар бўлади;</p> <p>2) фуқароларнинг иқтисодий, ижтимоий ва бошқа хуқуқлари ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича чора-тадбирларни амалга оширади;</p> <p>3) давлат ва хўжалик бошқаруви органлари ишини мувофиқлаштиради ва йўналтиради, уларнинг фаолияти устидан қонунда белгиланган тартибда назоратни таъминлайди;</p> <p>4) Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Олий Мажлис қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишлари ижросини таъминлайди;</p> <p>5) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига ҳар йили мамлакат ижтимоий-иқтисодий ҳаётининг энг муҳим масалалари юзасидан маърузалар тақдим этади;</p> <p>6) ушбу Конституция ва Ўзбекистон Республикаси қонунларида назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга оширади.</p> <p>Вазирлар Маҳкамаси конституциявий нормалар доирасида ва амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудидаги барча органлар, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, мансабдор шахслар ва фуқаролар томонидан бажарилиши мажбурий бўлган қарорлар ва фармойишлар чиқаради.</p>	<p>ривожлантиришга доир дастурларнинг ишлаб чиқилиши ҳамда бажарилиши учун жавобгар бўлади;</p> <p>2) барқарор иқтисодий ўсишни, макроиқтисодий барқарорликни таъминлаш, камбағалликни қисқартириш, аҳоли учун муносиб турмуш шароитларини яратиш, озиқовқат хавфсизлигини таъминлаш, кулай инвестициявий муҳитни яратиш, худудларни комплекс ва барқарор ривожлантириш бўйича чоралар кўради;</p> <p>3) аҳолини, шу жумладан ногиронлиги бўлган шахсларни ижтимоий ҳимоя қилиш тизимининг самарали фаолият кўрсатишини таъминлайди;</p> <p>4) атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, табиий бойликларни ва биологик хилма-хилликни сақлаш, иқлим ўзгаришига, эпидемияларга, пандемияларга қарши курашиб ҳамда уларнинг оқибатларини юмшатиши соҳаларида ягона давлат сиёсати амалга оширилишини таъминлайди;</p> <p>5) ёшларга оид давлат сиёсатининг амалга оширилишини таъминлайди, оилани қўллаб-қувватлаш, мустаҳкамлаш ва ҳимоя қилиш, анъанавий оиласи қадриятларни сақлаш бўйича чоралар кўради;</p> <p>6) фуқаролик жамияти институтларини қўллаб-қувватлаш чора-тадбирларини амалга оширади, ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ҳамда ижтимоий шериклик дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда уларнинг иштирок этишини таъминлайди;</p> <p>7) фуқароларнинг иқтисодий, ижтимоий ҳамда бошқа хуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича чора-тадбирларни амалга оширади;</p>
--	---	---

	<p>Вазирлар Маҳкамаси ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Президенти олдида жавобгардир.</p> <p>Амалдаги Вазирлар Маҳкамаси янги сайланган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси олдида ўз ваколатларини зиммасидан соқит қиласи, бироқ Вазирлар Маҳкамасининг янги таркиби шакллантирилгунига қадар мамлакат Президентининг қарорига мувофиқ ўз фаолиятини давом эттириб туради.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Бош вазири:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Вазирлар Маҳкамаси фаолиятини ташкил этади ва унга раҳбарлик қиласи, унинг самарали ишлиши учун шахсан жавобгар бўлади; 2) Вазирлар Маҳкамасининг мажлисларида раислик қиласи, унинг қарорларини имзолайди; 3) халқаро муносабатларда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси номидан иш кўради; 4) Ўзбекистон Республикаси қонунларида назарда тутилган бошқа вазифаларни бажаради. <p>Ўзбекистон Республикаси Бош вазири номзоди Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасига сайловда энг кўп депутатлик ўринларини олган сиёсий партия ёки тенг миқдордаги энг кўп депутатлик ўринларини қўлга киритган бир неча сиёсий партия</p>	<p>8) Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва қонунлари, Олий Мажлис палаталари қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти фармонлари, қарорлари ва фармойишлари ижросини таъминлайди;</p> <p>9) ижро этувчи ҳокимият органлари ишини мувофиқлаштиради ва йўналтиради, уларнинг фаолияти устидан қонунда белгиланган тартибда назоратни амалга оширади;</p> <p>10) ижро этувчи ҳокимият органларининг ишида очиқлик ва шаффоффликни, қонунийлик ва самарадорликни таъминлаш, уларнинг фаолиятида коррупция ҳолатларига қарши қурашиш, давлат хизматларининг сифатини ошириш ва улардан фойдаланиш имкониятини кенгайтириш бўйича чоралар кўради;</p> <p>11) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига мамлакат ижтимоий-иктисодий ҳаётининг энг муҳим масалалари юзасидан ҳар йилги маърузаларни тақдим этади;</p> <p>12) ушбу Конституция ва қонунларда назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга оширади.</p>
--	---	---

	<p>томонидан таклиф этилади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Президенти тақдим этилган Бош вазир лавозимига номзодни кўриб чиққанидан кейин ўн кун муддат ичида уни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг кўриб чиқиши ва тасдиқлаши учун таклиф этади.</p> <p>Бош вазир лавозимига номзод Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида унинг номзоди кўриб чиқилаётганда ва тасдиқланаётганда Вазирлар Маҳкамасининг яқин муддатга ва узоқ истиқболга мўлжалланган ҳаракат дастурини тақдим этади.</p> <p>Бош вазир номзоди унинг учун тегишинча Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси депутатлари ва Сенати аъзолари умумий сонининг ярмидан кўпи томонидан овоз берилган тақдирда тасдиқланган хисобланади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг аъзолари Бош вазир тақдимиға биноан Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан тасдиқланади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси ўртасида зиддиятлар доимий тус олган ҳолда Конунчилик палатаси депутатлари умумий сонининг камида учдан бир қисми</p>	<p>Амалдаги Вазирлар Маҳкамаси янги сайланган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси олдида ўз ваколатларини зиммасидан соқит қиласи, бироқ Вазирлар Маҳкамасининг янги таркиби шакллантирилгунига кадар Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорига мувофиқ ўз фаолиятини давом эттириб туради.</p> <p>117-модда. Ўзбекистон Республикаси Бош вазири:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Вазирлар Маҳкамаси фаолиятини ташкил этади ва унга раҳбарлик қиласи, унинг самарали ишлаши учун шахсан жавобгар бўлади; 2) Вазирлар Маҳкамасининг мажлисларида раислик қиласи, унинг қарорларини имзолайди; 3) халқаро муносабатларда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси номидан иш кўради; 4) Ўзбекистон Республикаси қонунларида назарда тутилган бошқа вазифаларни бажаради. <p>118-модда. Ўзбекистон Республикаси Бош вазири номзоди Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг мансабдор шахслари сайлангандан ва органлари шакллангандан сўнг бир ой ичида ёки Бош вазир лавозимидан озод этилганидан кейин ёхуд Бош вазир, Вазирлар Маҳкамасининг амалдаги таркиби истеъфога чиққанидан кейин бир ой ичида Конунчилик палатаси кўриб чиқиши ва маъқуллаши учун Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан барча сиёсий партиялар фракциялари билан маслаҳатлашувлар ўтказилганидан сўнг тақдим этилади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси</p>
--	---	--

	<p>томонидан Республикаси номига расман киритилган таклиф бўйича Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг кўшма мажлиси муҳокамасига Бош вазирга нисбатан ишончсизлик вотуми билдириш ҳақидаги масала киритилади.</p> <p>Бош вазирга нисбатан ишончсизлик вотуми тегишинча Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси депутатлари ва Сенати аъзолари умумий сонининг камидан учдан икки қисми овоз берган тақдирда қабул қилинган ҳисобланади. Бундай ҳолатда Ўзбекистон Республикаси Президенти Бош вазирни лавозимидан озод этиш тўғрисида қарор қабул қиласи. Бунда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг бутун таркиби Бош вазир билан бирга истеъфога чиқади.</p> <p>Янги Бош вазир номзоди Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатасидаги барча сиёсий партиялар фракциялари билан тегишли маслаҳатлашувлар ўтказилганидан сўнг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг палаталарига кўриб чиқиш ва тасдиқлашга тақдим қилиш учун таклиф этилади.</p> <p>Олий Мажлис томонидан Бош вазир лавозимига номзод</p>	<p>Ўзбекистон Президенти номига расман киритилган таклиф бўйича Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг кўшма мажлиси муҳокамасига Бош вазирга нисбатан ишончсизлик вотуми билдириш ҳақидаги масала киритилади.</p> <p>Бош вазир лавозимига номзод Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатасида унинг номзоди кўриб чиқилаётганда Вазирлар Маҳкамасининг яқин муддатга ва узоқ истиқболга мўлжалланган харакат дастурини тақдим этади.</p> <p>Бош вазир номзоди унинг учун Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси депутатлари умумий сонининг ярмидан кўпи томонидан овоз берилган тақдирда маъқулланган ҳисобланади.</p> <p>Бош вазир лавозимига тақдим этилган номзод уч марта рад этилган тақдирда, Ўзбекистон Республикаси Президенти Бош вазирни тайинлайди ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатасини тарқатиб юборишга хақли.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг аъзолари уларнинг номзодлари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси томонидан маъқулланганидан кейин Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан лавозимга тайинланади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Президенти Бош вазирни, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг амалдаги таркибини ёки аъзосини истеъфога чиқаришга хақли.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар</p>
--	--	--

	<p>икки марта рад этилган тақдирда Ўзбекистон Республикаси Президенти Бош вазир вазифасини бажарувчини тайинлайди ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисини тарқатиб юборади.</p> <p>Вазирлар Маҳкамасининг фаолиятини ташкил этиш тартиби ва ваколат доираси қонун билан белгиланади.</p>	<p>Маҳкамаси аъзосининг ўз фаолиятига оид масалалар юзасидан ҳисботини эшитишга ҳақли. Вазирлар Маҳкамаси аъзосининг ҳисботини эшитиш якунларига кўра Конунчилик палатаси уни истеъфога чиқариш тўғрисидаги таклифни Ўзбекистон Республикаси Президентига кўриб чиқиш учун киритишга ҳақли.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси аъзолари парламент сўровларига ва Конунчилик палатаси депутатининг, Сенат аъзосининг сўровларига қонунда белгиланган тартибда жавоб бериши шарт.</p> <p>Вазирлар Маҳкамасининг фаолиятини ташкил этиш тартиби ва ваколат доираси қонун билан белгиланади.</p>
	<p>119-модда.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси ўртасида зиддиятлар доимий тус олган ҳолда Конунчилик палатаси депутатлари умумий сонининг камида учдан бир қисми томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти номига расман киритилган таклиф бўйича Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатасининг муҳокамасига Бош вазирга нисбатан ишончсизлик вотуми билдириш ҳақидаги масала киритилади.</p> <p>Бош вазирга нисбатан ишончсизлик вотуми, агар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси депутатлари умумий сонининг камида учдан икки қисми овоз берса, қабул қилинган ҳисобланади. Бундай ҳолатда Ўзбекистон Республикаси Президенти Бош вазирни</p>	

		лавозимидан озод этиш тўғрисида қарор қабул қиласди. Бунда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг бутун таркиби Бош вазир билан бирга истеъфога чиқади.
XXI БОБ. МАҲАЛ- ЛИЙ ДАВЛАТ ҲОКИМИ- ЯТИ АСОСЛА- РИ ФУҚАРО- ЛАРНИНГ ЎЗИНӢ ЎЗИ БОШҚА- РИШ ОРГАНЛА- РИ	<p>99-модда. Вилоятлар, туманлар ва шаҳарларда (туманга бўйсунадиган шаҳарлардан ташқари) ҳокимлар бошчилик қиласди. Ҳокимлар бўлиб, улар давлат ва фуқароларнинг манбаатларини кўзлаб ўз ваколатларига тааллуқли масалаларни ҳал этадилар.</p>	<p>120-модда. Вилоятлар, туманлар ва шаҳарларда (туманга бўйсунадиган шаҳарлардан ташқари) халқ депутатлари Кенгашлари давлат ҳокимияти вакиллик органларидир. Халқ депутатлари Кенгашига унинг депутатлари орасидан қонунга мувофиқ сайланадиган раис бошчилик қиласди.</p> <p>Вилоят, туман, шаҳар ҳокими лавозимини эгаллаб турган шахс бир вақтнинг ўзида халқ депутатлари Кенгашининг раиси лавозимини эгаллаши мумкин эмас.</p> <p>Халқ депутатлари Кенгашларининг ваколатлари муддати – беш йил.</p> <p>Айни бир шахс сурункасига икки муддатдан ортиқ айни бир вилоят, туман, шаҳар халқ депутатлари Кенгашининг раиси этиб сайланиши мумкин эмас.</p> <p>Халқ депутатлари Кенгашлари депутатлари сайлови ва халқ депутатлари Кенгашларининг фаолиятини ташкил этиш тартиби қонун билан белгиланади.</p> <p>Янгидан ташкил этилган маъмурий-худудий бирликларда халқ депутатлари Кенгашларига сайлов халқ депутатлари Кенгашларига навбатдаги умумий сайловларга қадар қолган даврдан ошмайдиган муддатга ўтказилади.</p> <p>121-модда. Тегишли худуддаги ижро этувчи ҳокимиятга вилоят, туман ва шаҳар ҳокими бошчилик қиласди. Ҳокимларнинг ваколатлари муддати – беш йил. Айни бир шахс сурункасига икки муддатдан ортиқ айни бир вилоят, туман, шаҳарнинг ҳокими этиб тайинланиши мумкин</p>

		Эмас.
	<p>100-модда. Маҳаллий ҳокимият органлари ихтиёрига қуидагилар киради:</p> <p>қонунийликни, ҳуқуқийтартиботни ва фуқароларнинг хавфсизлигини таъминлаш;</p> <p>худудларни иқтисодий, ижтимоий ва маданий ривожлантириш;</p> <p>маҳаллий бюджетни шакллантириш ва уни ижро этиш, маҳаллий солиқлар, йиғимларни белгилаш, бюджетдан ташқари жамғармаларни ҳосил қилиш;</p> <p>маҳаллий коммунал хўжаликка раҳбарлик қилиш;</p> <p>атроф-муҳитни муҳофаза қилиш;</p> <p>фуқаролик ҳолати актларини қайд этишни таъминлаш;</p> <p>норматив ҳужжатларни қабул қилиш ҳамда Ўзбекистон Республикаси Конституциясига ва Ўзбекистон Республикаси қонунларига зид келмайдиган бошқа ваколатларни амалга ошириш.</p>	<p>122-модда. Халқ депутатлари Кенгашларининг ваколатлари қуидагилардан иборат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) тегишли маҳаллий бюджетларни кўриб чиқиш ва қабул қилиш, уларнинг ижро этилиши устидан назоратни амалга ошириш; 2) худудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш дастурларини тасдиқлаш; 3) ҳокимни лавозимга тасдиқлаш, унинг фаолияти тўғрисидаги хисоботларни эшлиши; 4) ушбу Конституция ва қонунларда назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга ошириш.
	<p>101-модда. Маҳаллий ҳокимият органлари Ўзбекистон Республикасининг қонунларини, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонларини, давлат ҳокимияти юқори органларининг қарорларини амалга оширадилар, республика ва маҳаллий аҳамиятга молик масалаларни муҳокама қилишда катнашадилар.</p> <p>Юқори органларнинг ўзларига берилган ваколат</p>	<p>123-модда. Вилоятлар, туманлар, шаҳарлар ҳокимларининг ваколатлари қуидагилардан иборат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунларини, Олий Мажлис палаталарининг қарорларини, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ҳамда фармойишларини, Вазирлар Маҳкамасининг, юқори турувчи ҳокимларнинг ва тегишли халқ депутатлари Кенгашларининг қарорларини бажариш; 2) худудларни иқтисодий,

	<p>доирасида қабул қилған қарорлари қуиі органлар ижро этиши учун мажбурийдір.</p> <p>Халқ депутатлари Кенгашлари ва ҳокимларнинг ваколат муддати - 5 йил.</p>	<p>ижтимоий, маданий ва экологик жиҳатдан ривожлантиришни таъминлашга қаратылған чоратадбирларни амалга ошириш;</p> <p>3) маҳаллий бюджетни шакллантириш ва ижро этиш;</p> <p>4) ушбу Конституция ва қонунларда назарда тутилған бошқа ваколатларни амалга ошириш.</p>
	<p>102-модда. Вакиллик ва ижроия ҳокимиятини тегишлилигига қараб вилоят, туман ва шаҳар ҳокимлари бошқаради.</p> <p>Вилоят ва Тошкент шаҳар ҳокими Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан қонунга мувофиқ тайинланади ҳамда лавозимидан озод этилади. Туман ва шаҳарларнинг ҳокимлари вилоят, Тошкент шаҳар ҳокими томонидан тайинланади ва лавозимидан озод қилинади ҳамда тегишли халқ депутатлари Кенгashi томонидан тасдиқланади.</p> <p>Шаҳарлардаги туманларнинг ҳокимлари тегишли шаҳар ҳокими томонидан тайинланади ва лавозимидан озод қилинади ҳамда халқ депутатлари шаҳар Кенгashi томонидан тасдиқланади.</p> <p>Туманларга бўйсунадиган шаҳарларнинг ҳокимлари туман ҳокими томонидан тайинланади ва лавозимидан озод қилинади ҳамда халқ депутатлари туман Кенгashi томонидан тасдиқланади.</p>	<p>124-модда. Вилоят ва Тошкент шаҳар ҳокими Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан қонунга мувофиқ тайинланади ва лавозимидан озод этилади.</p> <p>Туман ва шаҳарларнинг ҳокимлари вилоят, Тошкент шаҳар ҳокими томонидан тайинланади ва лавозимидан озод этилади ҳамда тегишли халқ депутатлари Кенгashi томонидан тасдиқланади.</p> <p>Туманга бўйсунадиган шаҳарларнинг ҳокимлари туман ҳокими томонидан тайинланади ва лавозимидан озод этилади ҳамда халқ депутатлари туман Кенгashi томонидан тасдиқланади.</p>
	<p>103-модда. Вилоят, туман ва шаҳар ҳокимлари ўз ваколатларини яккабошчилик асосларida амалга оширадилар</p>	<p>125-модда. Вилоят, туман ва шаҳар ҳокими ўз ваколатларини яккабошчилик асосида амалга оширади ҳамда ўзи раҳбарлик</p>

	<p>ва ўзлари раҳбарлик қилаётган органларнинг қарорлари ва фаолияти учун шахсан жавобгардирлар.</p> <p>Вилоят, туман ва шаҳар ҳокими тегишли халқ депутатлари Кенгашига вилоят, туман, шаҳар ижтимоий-иктисодий ривожланишининг энг муҳим ва долзарб масалалари юзасидан ҳисботлар тақдим этади, улар бўйича халқ депутатлари Кенгаши томонидан тегишли қарорлар қабул қилинади.</p> <p>Ҳокимларнинг ва халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларининг фаолиятини ташкил қилиш, уларнинг ваколат доирасини ва халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларини сайлаш тартиби қонун билан белгиланади.</p>	<p>қилаётган органларнинг қарорлари ва ҳаракатлари учун шахсан жавобгар бўлади.</p> <p>Вилоят, туман ва шаҳар ҳокими тегишли халқ депутатлари Кенгашига вилоятни, тумани, шаҳарни ижтимоий-иктисодий ривожлантиришнинг энг муҳим ва долзарб масалалари юзасидан ҳисботлар тақдим этади, ушбу ҳисботлар бўйича халқ депутатлари Кенгаши томонидан тегишли қарорлар қабул қилинади.</p>
	<p>104-модда. Ҳоким ўзига берилган ваколатлар доирасида тегишли ҳудуддаги барча корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, бирлашмалар, шунингдек мансабдор шахслар ва фуқаролар томонидан бажарилиши мажбурий бўлган қарорлар қабул қиласди.</p>	<p>126-модда. Халқ депутатлари Кенгаши ва ҳоким ўз ваколатлари доирасида тегишли ҳудуддаги барча ташкилотлар, шунингдек мансабдор шахслар ва фуқаролар томонидан бажарилиши мажбурий бўлган қарорлар қабул қиласди.</p>
	<p>105-модда. Шаҳарча, қишлоқ ва овулларда, шунингдек улар таркибидаги маҳаллаларда ҳамда шаҳарлардаги маҳаллаларда фуқароларнинг йигинлари ўзини-ўзи бошқариш органлари бўлиб, улар икки ярим йил муддатга раисни (оксоқолни) ва унинг маслаҳатчиларини сайлайди. Ўзини-ўзи бошқариш</p>	<p>127-модда. Шаҳарчалар, қишлоқлар ва овулларда, шунингдек шаҳарлар, шаҳарчалар, қишлоқлар ва овуллардаги маҳаллаларда фуқароларнинг йигинлари ўзини ўзи бошқариш органлари бўлиб, улар раисни сайлайди.</p> <p>Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари давлат ҳокимияти органлари тизимига кирмайди ҳамда маҳаллий аҳамиятга молик масалаларни фуқароларнинг</p>

	<p>органларини сайлаш тартиби, фаолиятини ташкил этиш ҳамда ваколат доираси қонун билан белгиланади.</p>	<p>манфаатларидан, ривожланишнинг тарихий ўзига хос хусусиятларидан, шунингдек миллий қадриятлардан, маҳаллий урф-одатлар ва анъаналардан келиб чиқсан ҳолда, қонунга мувофиқ мустақил равишда ҳал этишга ҳақли.</p> <p>Давлат фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини амалга ошириши учун зарур шартшароитлар яратади, уларга қонунда белгиланган ваколатларини амалга оширишида кўмаклашади.</p> <p>Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари сайлови тартиби, уларнинг фаолиятини ташкил этиш ва ваколатлари қонун билан белгиланади.</p>
ХХII БОБ. ЎЗБЕКИС- ТОН РЕСПУБ- ЛИКАСИ- НИНГ СУД ҲОКИМИ- ЯТИ ХХII БОБ. САЙЛОВ ТИЗИМИ ХХIII БОБ. СУД ҲОКИМИ- ЯТИ	<p>106-модда. Ўзбекистон Республикасида суд ҳокимияти қонун чиқарувчи ва ижро этувчи ҳокимиятлардан, сиёсий партиялардан, бошқа жамоат бирлашмаларидан мустақил ҳолда иш юритади.</p>	<p>130-модда. Ўзбекистон Республикасида одил судлов факат суд томонидан амалга оширилади.</p> <p>Ўзбекистон Республикасида суд ҳокимияти қонун чиқарувчи ва ижро этувчи ҳокимиятдан, сиёсий партиялардан, фуқаролик жамиятининг бошқа институтларидан мустақил ҳолда иш юритади.</p>
	<p>107-модда. Ўзбекистон Республикасида суд тизими Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди, Ўзбекистон Республикаси Олий суди, ҳарбий судлар, Қорақалпоғистон Республикаси фуқаролик ва жиноят ишлари бўйича судлари, фуқаролик ва жиноят ишлари бўйича вилоятлар ва Тошкент шаҳар судлари, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар иқтисодий ва маъмурӣ судлари, фуқаролик ишлари бўйича туманлараро, туман, шаҳар судлари, жиноят ишлари бўйича туман, шаҳар</p>	<p>131-модда. Ўзбекистон Республикасида суд тизими ва судлар фаолиятининг тартиби қонун билан белгиланади.</p> <p>Фавқулодда судлар тузишга йўл қўйилмайди.</p>

	<p>судлари, туманлараро, туман, шаҳар иқтисодий судлари ва туман, шаҳар маъмурий судларидан иборат.</p> <p>Судларни ташкил этиш ва уларнинг фаолият кўрсатиш тартиби қонун билан белгиланади.</p> <p>Фавқулодда судлар тузишга йўл қўйилмайди.</p>	
	<p>108-модда. Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди қонун чиқарувчи ва ижро этувчи ҳокимият хужжатларининг Конституцияга мувофиқлиги тўғрисидаги ишларни кўради.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди Ўзбекистон Республикаси Президентининг биноан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати томонидан Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгashi тавсия этган сиёsat ва хуқук соҳасидаги мутахассислар орасидан, Қорақалпоғистон Республикаси вакилини қўшган ҳолда сайланади.</p> <p>Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий суди ўз таркибидан Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг раисини ва унинг ўринбосарини беш йиллик муддатга сайлайди.</p>	<p>132-модда. Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди қонун чиқарувчи ва ижро этувчи ҳокимият хужжатларининг Конституцияга мувофиқлиги тўғрисидаги ишларни кўради.</p> <p>Конституциявий суд Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимига биноан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати томонидан Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгashi тавсия этган сиёsat ва хуқук соҳасидаги мутахассислар орасидан, Қорақалпоғистон Республикаси вакилини қўшган ҳолда сайланади.</p> <p>Конституциявий суднинг судьялари қайта сайлананиш ҳукуқисиз ўн йиллик муддатга сайланади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди ўз таркибидан Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг раисини ва унинг ўринбосарини беш йиллик муддатга сайлайди.</p>
	<p>109-модда. Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди:</p> <p>1) Ўзбекистон Республикаси қонунларининг ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари қарорларининг,</p>	<p>133-модда. Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди:</p> <p>1) Ўзбекистон Республикаси қонунларининг ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари қарорларининг, Республикаси</p>

<p>Конституциясига мувофиқлиги тўғрисида судлар ташабуси билан киритилган мурожаатини кўриб чиқади;</p> <p>6) конституциявий судлов ишларини юритиш амалиётини умумлаштириш натижалари юзасидан ҳар йили Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарига ва Ўзбекистон Республикаси Президентига мамлакатдаги конституциявий қонунийликнинг холати тўғрисида ахборот тақдим этади;</p> <p>7) конституциявий судлов ишларини юритиш амалиётини умумлаштириш натижалари юзасидан ҳар йили Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарига ва Ўзбекистон Республикаси Президентига мамлакатдаги конституциявий қонунийликнинг холати тўғрисида ахборот тақдим этади;</p> <p>8) Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунлари билан берилган ваколати доирасида бошқа ишларни кўриб чиқади.</p> <p>Фуқаролар ва юридик шахслар, агар суд орқали ҳимоя қилишнинг бошқа барча воситаларидан фойдаланиб бўлинган бўлса, судда кўриб чиқилиши тугалланган муайян ишда суд томонидан ўзига нисбатан қўлланилган қонуннинг Конституцияга мувофиқлиги тўғрисидаги шикоят билан Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судига мурожаат қилишга ҳақли.</p> <p>Конституциявий суднинг қарори расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.</p> <p>Конституциявий суднинг қарори қатъий ва унинг устидан шикоят қилиниши мумкин эмас.</p> <p>Конституциявий судни ташкил этиш ва унинг фаолияти тартиби қонун билан белгиланади.</p>	
<p>110-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди фуқаролик, жиноий, иқтисодий ва маъмурий суд ишларини юритиш соҳасида суд ҳокимиятининг олий органи ҳисобланади.</p> <p>У томонидан қабул қилинган хужжатлар қатъий ва Ўзбекистон Республикасининг барча ҳудудида бажарилиши</p>	<p>134-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди фуқаролик, жиноий, иқтисодий ва маъмурий суд ишларини юритиш соҳасида суд ҳокимиятининг олий органи ҳисобланади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий суди томонидан қабул қилинган хужжатлар қатъий ҳисобланади ва Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудида бажарилиши мажбурийdir.</p>

	<p>мажбурийдир.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий суди қуий судларнинг судлов фаолияти устидан назорат олиб бориш ҳуқуқига эга.</p>	<p>Ўзбекистон Республикаси Олий суди қуий судларнинг судлов фаолияти устидан назорат олиб бориш ҳуқуқига эга.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий судининг раиси ва унинг ўринbosарлари Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимига биноан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати томонидан беш йиллик муддатга сайланади. Айни бир шахс сурункасига икки муддатдан ортиқ Ўзбекистон Республикаси Олий судининг раиси, раис ўринbosари этиб сайланиши мумкин эмас.</p>
	<p>111-модда. Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши судьялар ҳамжамиятининг органи бўлиб, у Ўзбекистон Республикасида суд ҳокимиятининг мустақиллиги конституциявий принципига риоя этилишини таъминлашга кўмаклашади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгашини ташкил этиш ва унинг фаолияти тартиби қонун билан белгиланади.</p>	<p>135-модда. Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши судьялар ҳамжамиятининг мустақил органи бўлиб, у судьялар корпусининг шакллантирилишини, суд ҳокимияти мустақиллигининг конституциявий принципига риоя этилишини таъминлайди.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши раиси ва унинг ўринbosари Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимига биноан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати томонидан беш йиллик муддатга сайланади. Айни бир шахс сурункасига икки муддатдан ортиқ Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгашининг раиси, раис ўринbosари этиб сайланиши мумкин эмас.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгашини ташкил этиш ва унинг фаолияти тартиби қонун билан белгиланади.</p>
	<p>112-модда. Судьялар мустақиллар, факат қонунга бўйсунадилар. Судьяларнинг одил судловни амалга ошириш борасидаги</p>	<p>136-модда. Судьялар мустақиллар, факат Конституция ва қонунга бўйсунадилар. Судьяларнинг одил судловни амалга оширишга доир фаолиятига ҳар</p>

	<p>фаолиятига бирон-бир тарзда аралашишга йўл қўйилмайди ва бундай аралашиш қонунга мувофиқ жавобгарликка сабаб бўлади.</p> <p>Судьяларнинг дахлсизлиги қонун билан кафолатланади.</p> <p>Судьялар сенатор, давлат ҳокимияти вакиллик органларининг депутати бўлиши мумкин эмас.</p> <p>Судьялар сиёсий партияларнинг аъзоси бўлиши, сиёсий ҳаракатларда иштирок этиши, шунингдек илмий ва педагогик фаолиятдан ташқари ҳақ тўланадиган бошқа бирон-бир фаолият турлари билан шуғулланиши мумкин эмас.</p> <p>Судья ваколат муддати тугаганга қадар судьялик вазифасидан қонунда кўрсатилган асослар бўлгандагина озод этилиши мумкин.</p>	<p>қандай тарзда аралашишга йўл қўйилмайди ва бундай аралашиш қонунга мувофиқ жавобгарликка сабаб бўлади. Судьялар муайян ишлар бўйича ҳисобдор бўлмайди.</p> <p>Судьялар дахлсиздир.</p> <p>Давлат судьянинг ва унинг оила аъзоларининг хавфсизлигини таъминлайди.</p> <p>Судьяни муайян ишнинг муҳокамасидан четлаштиришга, унинг ваколатларини бекор қилишга ёки тўхтатиб туришга, бошқа лавозимга ўтказишга фақат қонунда белгиланган тартибда ва асосларга кўра йўл қўйилади. Суднинг қайта ташкил этилиши ёки тугатилиши судьяни лавозимидан озод этиш учун асос бўлиб хизмат қилиши мумкин эмас.</p> <p>Судьялар сенатор, давлат ҳокимияти вакиллик органларининг депутати бўлиши мумкин эмас.</p> <p>Судьялар сиёсий партияларнинг аъзоси бўлиши, сиёсий ҳаракатларда иштирок этиши, шунингдек илмий, ижодий ва педагогик фаолиятдан ташқари ҳақ тўланадиган бошқа фаолият турлари билан шуғулланиши мумкин эмас.</p>
	<p>113-модда. Ҳамма судларда ишлар очиқ кўрилади. Ишларни ёпиқ мажлисда тинглашга қонунда белгиланган ҳоллардагина йўл қўйилади.</p>	<p>137-модда. Ҳамма судларда ишлар очиқ кўрилади. Ишларни ёпиқ мажлисда тинглашга қонунда белгиланган ҳоллардагина йўл қўйилади.</p>
	<p>114-модда. Суд ҳокимияти чиқарган ҳужжатлар барча давлат органлари, жамоат бирлашмалари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, мансабдор шахслар ва фуқаролар учун мажбурийдир.</p>	<p>138-модда. Суд ҳокимиятининг ҳужжатлари барча давлат органлари ва бошқа ташкилотлар, мансабдор шахслар ҳамда фуқаролар учун мажбурийдир.</p>
	<p>115-модда. Ўзбекистон Республикасида суд ишларини</p>	<p>139-модда. Ўзбекистон Республикасида суд ишларини</p>

	<p>юритиши ўзбек тилида, қорақалпоқ тилида ёки муайян жойдаги кўпчилик аҳоли сўзлашадиган тилда олиб борилади. Суд ишлари олиб борилаётган тилни билмайдиган судда қатнашувчи шахсларнинг таржимон орқали иш материаллари билан тўла танишиш ва суд ишларида иштирок этиш хукуки ҳамда судда она тилида сўзлаш хукуки таъминланади.</p>	<p>юритиши ўзбек тилида, қорақалпоқ тилида ёки муайян жойдаги кўпчилик аҳоли сўзлашадиган тилда ёхуд қонунга мувофиқ бошқа тилда олиб борилади. Суд ишлари олиб борилаётган тилни билмайдиган судда қатнашувчи шахсларнинг таржимон орқали иш материаллари билан тўла танишиш ва суд ишларида иштирок этиш хукуки ҳамда судда она тилида сўзлаш хукуки таъминланади.</p> <p>140-модда. Судларнинг фаолиятини молиялаштириш фақат Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетидан амалга оширилади ҳамда у одил судловни тўлиқ ва мустақил амалга ошириш имкониятини таъминлаши керак.</p>
XXIV БОБ. АДВОКАТ УРА	<p>116-модда. Айбланувчи ҳимояланиш хукуки билан таъминланади.</p> <p>Тергов ва суд ишини юритишнинг ҳар қандай босқичида малакали юридик ёрдам олиш хукуки кафолатланади. Фуқароларга, корхона, муассаса ва ташкилотларга юридик ёрдам бериш учун адвокатура фаолият кўрсатади. Адвокатурани ташкил этиш ва унинг иш тартиби қонун билан белгиланади.</p>	<p>141-модда. Жисмоний ва юридик шахсларга малакали юридик ёрдам кўрсатиш учун адвокатура фаолият кўрсатади.</p> <p>Адвокатура фаолияти қонунийлик, мустақиллик ва ўзини ўзи бошқариш принципларига асосланади.</p> <p>Адвокатурани ташкил этиш ва унинг фаолияти тартиби қонун билан белгиланади.</p> <p>142-модда. Адвокат ўз касбий вазифаларини амалга ошираётганда унинг фаолиятига аралашибга йўл қўйилмайди.</p> <p>Адвокатга ўз ҳимоясидаги шахс билан монеликсиз ва холи учрашиш, маслаҳатлар бериш учун шартшароитлар таъминланади.</p> <p>Адвокат, унинг шаъни, қадркиммати ва касбий фаолияти давлат ҳимоясида бўлади ва қонун билан муҳофаза қилинади.</p>
XXIII БОБ. САЙЛОВ ТИЗИМИ ХП САЙЛОВ	<p>117-модда. Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари давлат ҳокимияти вакиллик органларига сайлаш ва сайланиш хукуқига эгадирлар.</p>	<p>128-модда. Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари давлат ҳокимияти вакиллик органларига сайлаш ва сайланиш хукуқига эгадирлар. Ҳар бир сайловчи бир</p>

	<p>махрум этиш жойларида сақланаётган шахслар сайловини мумкин эмас ва сайловда қатнашмайдилар. Бошқа ҳар қандай ҳолларда фуқароларнинг сайлов хуқуқларини тўғридан-тўғри ёки билвосита чеклашга йўл қўйилмайди.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси фуқароси бир вақтнинг ўзида иккidan ортиқ давлат ҳокимияти вакиллик органининг депутати бўлиши мумкин эмас.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига, вилоятлар, туманлар, шаҳарлар давлат ҳокимияти вакиллик органларига сайловларни, шунингдек Ўзбекистон Республикасининг референдумини ташкил этиш ва ўтказиш учун Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан фаолиятининг асосий принциплари мустақиллик, қонунийлик, коллегиаллик, ошкоралик ва адолатлиликдан иборат бўлган Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси тузилади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси сайлов комиссиялари тизимиға бошчилик қиласди, ўз фаолиятини доимий асосда амалга оширади ҳамда ўз фаолиятида</p>	<p>сақланаётган шахслар сайланиши мумкин эмас.</p> <p>Суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган фуқаролар, шунингдек оғир ва ўта оғир жиноятлар содир этганлик учун суднинг ҳукмига кўра озодликдан махрум этиш жойларида сақланаётган шахслар сайловда иштирок этиш хукуқидан фақат қонунга мувофиқ ҳамда суднинг қарори асосида махрум этилиши мумкин. Бошқа ҳар қандай ҳолларда фуқароларнинг сайлов хуқуқларини тўғридан-тўғри ёки билвосита чеклашга йўл қўйилмайди.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси фуқароси бир вақтнинг ўзида иккidan ортиқ давлат ҳокимияти вакиллик органининг депутати бўлиши мумкин эмас.</p> <p>Сайлов ўтказиш тартиби қонун билан белгиланади.</p> <p>129-модда. Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига, вилоятлар, туманлар, шаҳарлар давлат ҳокимияти вакиллик органларига сайловларни, шунингдек Ўзбекистон Республикасининг референдумини ташкил этиш ва ўтказиш учун Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан фаолиятининг асосий принциплари мустақиллик, қонунийлик, коллегиаллик, ошкоралик ва адолатлиликдан иборат бўлган Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси тузилади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси сайлов комиссиялари тизимиға бошчилик қиласди, ўз фаолиятини доимий асосда амалга оширади ҳамда ўз фаолиятида</p>
--	--	---

	<p>Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашларининг тавсияси бўйича Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси ва Сенати томонидан сайланади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг Раиси комиссия аъзолари орасидан Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдими бўйича комиссия мажлисида сайланади.</p> <p>Сайлов ўтказиш тартиби қонун билан белгиланади.</p>	<p>Ўзбекистон Конституциясига ва қонунларига амал қиласди.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг аъзолари Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашларининг тавсияси бўйича Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси ва Сенати томонидан сайланади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг раиси Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимига биноан комиссия аъзолари орасидан беш йиллик муддатга комиссия мажлисида сайланади. Айни бир шахс сурункасига икки муддатдан ортиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг раиси этиб сайланishi мумкин эмас.</p>
XXIV БОБ. ПРОКУРА ТУРА XXV БОБ. ПРОКУРА ТУРА	<p>118-модда. Ўзбекистон Республикаси худудида қонунларнинг аниқ ва бир хилда бажарилиши устидан назоратни Ўзбекистон Республикасининг Бош прокурори ва унга бўйсунувчи прокурорлар амалга оширади.</p> <p>119-модда. Прокуратура органларининг ягона марказлаштирилган тизимига Ўзбекистон Республикасининг Бош прокурори бошчилик қиласди.</p> <p>Қорақалпоғистон Республикасининг Прокурори Ўзбекистон Республикасининг Бош прокурори билан келишилган ҳолда Қорақалпоғистон Республикасининг олий вакиллик органи томонидан тайинланади.</p>	<p>143-модда. Ўзбекистон Республикаси худудида қонунларнинг аниқ ва бир хилда бажарилиши устидан назоратни Ўзбекистон Республикасининг Бош прокурори ва унга бўйсунувчи прокурорлар амалга оширади.</p> <p>144-модда. Прокуратура органларининг ягона марказлаштирилган тизимига Ўзбекистон Республикасининг Бош прокурори бошчилик қиласди.</p> <p>Қорақалпоғистон Республикасининг прокурори Ўзбекистон Республикасининг Бош прокурори билан келишилган ҳолда Қорақалпоғистон Республикасининг олий вакиллик органи томонидан тайинланади.</p> <p>Вилоятларнинг прокурорлари, туман ва шаҳар прокурорлари</p>

	<p>тайинланади.</p> <p>Вилоятларнинг прокурорлари, туман ва шаҳар прокурорлари Ўзбекистон Республикасининг Бош прокурори томонидан тайинланади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг, Қорақалпоғистон Республикаси прокурорининг, вилоят, туман ва шаҳар прокурорларининг ваколат муддати – беш йил.</p>	<p>Ўзбекистон Республикасининг Бош прокурори томонидан тайинланади.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг, Қорақалпоғистон Республикаси прокурорининг, вилоят, туман ва шаҳар прокурорларининг ваколат муддати – беш йил.</p> <p>Айни бир шахс сурункасига икки муддатдан ортиқ Ўзбекистон Республикасининг Бош прокурори лавозимини эгаллаши мумкин эмас.</p>
	<p>120-модда. Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлари ўз ваколатларини ҳар қандай давлат органлари, жамоат бирлашмалари ва мансабдор шахслардан мустақил ҳолда, факат қонунга бўйсуниб амалга оширадилар.</p> <p>Прокурорлар ўз ваколатлари даврида сиёсий партияларга ва сиёсий мақсадларни кўзловчи бошқа жамоат бирлашмаларига аъзоликни тўхтатиб турадилар.</p> <p>Прокуратура органларини ташкил этиш, уларнинг ваколатлари ва фаолият кўрсатиш тартиби қонун билан белгиланади.</p>	<p>145-модда. Ўзбекистон Республикасининг прокуратура органлари ўз ваколатларини бошқа давлат органларидан, ўзга ташкилотлардан, мансабдор шахслардан мустақил равища, факат Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига ва қонуларига бўйсунган ҳолда амалга оширади.</p> <p>Прокурорлар ўз ваколатлари даврида сиёсий партияларга ва сиёсий мақсадларни кўзловчи бошқа жамоат бирлашмаларига аъзоликни тўхтатиб турадилар.</p> <p>Прокуратура органларини ташкил этиш, уларнинг ваколатлари ва фаолият кўрсатиш тартиби қонун билан белгиланади.</p>
	<p>121-модда. Ўзбекистон Республикаси худудида жиноятчиликка қарши кураш бўйича тезкор қидирав, тергов ва бошқа маҳсус вазифаларни мустақил равища бажарувчи хусусий кооператив ташкилотлар, жамоат бирлашмалари ва уларнинг бўлинмаларини тузиш ҳамда уларнинг фаолият кўрсатиши тақиқланади.</p> <p>Қонунийлик ва ҳуқуқий</p>	<p>146-модда. Ўзбекистон Республикаси худудида жиноятчиликка қарши кураш бўйича тезкор-қидирав, тергов ва бошқа маҳсус вазифаларни мустақил равища бажарувчи хусусий ташкилотлар, жамоат бирлашмалари ва уларнинг бўлинмаларини тузиш ҳамда уларнинг фаолият кўрсатиши тақиқланади.</p> <p>Қонунийлик ва ҳуқуқий тартиботни, фуқароларнинг ҳуқуqlари ва эркинликларини ҳимоя</p>

	<p>тартиботни, фуқароларнинг хукуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилишда ҳукуқни муҳофаза қилувчи органларга жамоат ташкилотлари ва фуқаролар ёрдам кўрсатишлари мумкин.</p>	<p>қилишда ҳукуқни муҳофаза қилувчи органларга жамоат ташкилотлари ва фуқаролар ёрдам кўрсатишлари мумкин.</p>
XXV БОБ. МОЛИЯ ВА КРЕДИТ XXVI боб. Молия, пул ва банк тизими	<p>122-модда. Ўзбекистон Республикаси ўз молия ва пул-кредит тизимига эга.</p> <p>Ўзбекистоннинг давлат бюджети Республика бюджетидан, Қорақалпоғистон Республикаси бюджетидан ва маҳаллий бюджетлардан иборат.</p>	<p>147-модда. Ўзбекистон Республикаси ўзининг ягона молия, пул ва банк тизимига эга.</p> <p>148-модда. Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети Республика бюджетидан, Қорақалпоғистон Республикаси бюджетидан ва маҳаллий бюджетлардан иборатdir.</p> <p>Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетини шакллантириш ҳамда ижро этиш тартиб-таомиллари очиқлик ва шаффоғлиқ принциплари асосида амалга оширилади.</p> <p>Фуқаролар ва фуқаролик жамияти институтлари Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг шакллантирилиши ҳамда ижро этилиши устидан жамоатчилик назоратини амалга оширади.</p> <p>Фуқароларнинг ҳамда фуқаролик жамияти институтларининг бюджет жараёнида иштирок этиши тартиби ва шакллари қонун билан белгиланади.</p>
	<p>123-модда. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ягона солиқ тизими амал қиласи.</p> <p>Солиқлар жорий қилишга факат Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлиси ҳақли.</p>	<p>149-модда. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ягона солиқ тизими амал қиласи. Солиқларни жорий қилиш хуқуқи Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлиси тегишилдири.</p>
		<p>150-модда. Ўзбекистон Республикасининг пул бирлиги сўмдир. Сўм Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудида ягона чекланмаган қонуний тўлов воситасидир.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси</p>

		Марказий банки Ўзбекистон Республикасининг ҳудудида қонуний тўлов воситалари сифатида пул белгиларини муомалага киритишда ва уларни муомаладан чиқаришда мутлақ ҳукуққа эгадир.
	124-модда. Ўзбекистон Республикасининг банк тизимини Республика Марказий банки бошқаради.	151-модда. Ўзбекистон Республикасининг банк тизими Ўзбекистон Республикаси Марказий банкидан ва банклардан иборатdir. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки пул-кредит ва валюта сиёсатини ишлаб чиқади ҳамда амалга оширади. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мамлакатда банклар фаолиятини тартибга солишини амалга оширади, банк ва тўлов тизимларининг баркарор фаолият кўрсатишини таъминлайди. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ўз вазифаларини бажаришда мустақилдир. Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг фаолиятини ташкил этиш тартиби қонун билан белгиланади.
XXVI БОБ МУДОФАА ВА ХАВФСИЗ ЛИК XXVII боб. Мудофаа ва хавфсизлик	125-модда. Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Ўзбекистон Республикасининг давлат суверенитетини ва ҳудудий яхлитлигини, аҳолининг тинч ҳаёти ва хавфсизлигини ҳимоя қилиш учун тузилади. Қуролли Кучларнинг тузилиши ва уларни ташкил этиш қонун билан белгиланади.	152-модда. Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Ўзбекистон Республикасининг давлат суверенитетини ва ҳудудий яхлитлигини, аҳолининг тинч ҳаёти ва хавфсизлигини ҳимоя қилиш учун тузилади. Қуролли Кучларнинг тузилиши ва уларни ташкил этиш қонун билан белгиланади.
	126-модда. Ўзбекистон Республикаси ўз хавфсизлигини таъминлаш учун етарли даражада қуролли кучларига эга.	153-модда. Ўзбекистон Республикаси ўз хавфсизлигини таъминлаш учун етарли даражада Қуролли Кучларига эга.

<p>ОЛТИНЧИ БЎЛИМ. КОНСТИ- ТУЦИЯГА ЎЗГАРТИ- РИШ КИРИТИШ ТАРТИБИ</p>	<p>127-модда. Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига ўзгартиришлар тегишинча Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенати аъзолари умумий сонининг камидаги учдан икки қисмидан иборат ўзгартиришлар тегишинча Ўзбекистон Республикасининг референдуми билан киритилади.</p>	<p>154-модда. Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига ўзгартириш ва қўшимчалар тегишинча Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенати аъзолари умумий сонининг камидаги учдан икки қисмидан иборат ўзгартиришлар тегишинча Ўзбекистон Республикасининг референдуми билан киритилади.</p> <p>Ушбу Конституция 1-моддасининг ва ушбу модда иккинчи қисмининг қоидалари қайта кўриб чиқилиши мумкин эмас.</p> <p>Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги конституциявий қонунда унинг нормаларини, шунингдек Конституциянинг нормаларини қўллашнинг ўзига хос хусусиятлари назарда тутилиши мумкин.</p>
	<p>128-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси тегишли таклиф киритилгандан кейин олти ой мобайнида Конституцияга ўзгартиришлар ҳамда тузатишлар киритиш тўғрисида кенг ва ҳар тарафлама муҳокамани ҳисобга олган ҳолда қабул қилиши мумкин. Агар Олий Мажлис Конституцияга ўзгартириш киритиш тўғрисидаги таклифни рад этса, таклиф бир йил ўтгандан кейингина қайта киритилиши мумкин.</p>	<p>155-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси тегишли таклиф киритилгандан кейин олти ой мобайнида Конституцияга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида кенг ва ҳар тарафлама муҳокамани ҳисобга олган ҳолда конституциявий қонун қабул қилиши мумкин. Агар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конституцияни ўзгартириш тўғрисидаги таклифни рад этса, таклиф бир йил ўтгандан кейингина қайта киритилиши мумкин.».</p>
<p>2-модда. Ушбу Конституциявий Қонун референдум якунлари Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси томонидан расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.</p>		

3-модда. Ушбу Конституциявий Қонун кучга киргунига қадар Ўзбекистон Республикаси худудида амалда бўлган қонунлар ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ушбу Конституциявий Қонун таҳриридаги Ўзбекистон Республикаси Конституциясига зид бўлмаган қисмида қўлланилади.

4-модда. Ушбу Конституциявий Қонун таҳриридаги Ўзбекистон Республикаси Конституцияси нормалари тегишли қонунлар ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинишидан ёки мавжудлигидан қатъи назар, ушбу Конституциявий Қонун кучга кирган пайтдан эътиборан тўғридан-тўғри амал қиласди.

5-модда. Амалдаги чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенати ушбу Конституциявий Қонун кучга кирган пайтдан эътиборан ўз фаолиятини ушбу Конституциявий Қонун таҳриридаги Ўзбекистон Республикаси Конституциясида белгиланган ваколатларга мувофиқ амалга оширади.

Ушбу Конституциявий Қонун таҳриридаги Ўзбекистон Республикаси Конституцияси 92-моддаси учинчи қисмининг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг сайланадиган (тайинланадиган) аъзолари сонини белгиловчи қоидалари 2024 йилда навбатдаги чақириқдаги Сенат шакллантирилиши бошланганидан амалга киритилади.

6-модда. Тегишли норматив-ҳуқуқий базани тайёрлаш, маҳаллий вакиллик ва ижро этувчи давлат ҳокимияти органлари фаолиятининг изчиллиги ҳамда узлуксизлигини таъминлаш зарурлиги муносабати билан ушбу Конституциявий Қонун таҳриридаги Ўзбекистон Республикаси Конституцияси 120-моддаси учинчи қисмининг вилоят, туман, шаҳар ҳокими лавозимини эгаллаб турган шахс бир вақтнинг ўзида халқ депутатлари Кенгаши раиси лавозимини эгаллаши мумкин эмаслиги ҳақидаги қоидалари:

вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳар вакиллик ва ижро этувчи давлат ҳокимияти органларига нисбатан 2024 йилда халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашлари депутатларининг навбатдаги сайловлари якунлари бўйича;

туман ҳамда шаҳар вакиллик ва ижро этувчи давлат ҳокимияти органларига нисбатан эса 2026 йил 1 январдан эътиборан амалга киритилади.

7-модда. Ушбу Конституциявий Қонуннинг давлат ҳокимияти мансабдор шахсларининг ваколат муддатлари, сайланиш (тайинланиш) тартиби ва (ёки) шартларини ўзгартирувчи ва (ёки) бошқача тарзда таъсир қилувчи қоидалари ушбу Конституциявий Қонун кучга кирган пайтда мазкур лавозимларни эгаллаб турган шахсларга нисбатан қўлланилади ҳамда мазкур шахслар ушбу Конституциявий Қонун кучга кирган пайтда кўрсатилган лавозимларни эгаллаганлиги ва (ёки) эгаллаб келаётганлигининг сурункали муддатлари сонидан қатъи назар, Ўзбекистон Республикасининг бошқа фуқаролари билан teng равишда Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг талабларига, шу жумладан ушбу Конституциявий Қонун таҳриридаги талабларига мувофиқ мазкур лавозимларга сайланишга (тайинланишга) ҳақлидир.

Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг ўзига нисбатан янги сайланиш шартлари ва ваколатлар муддати жорий этилаётган амалдаги судьялари ўз ваколатларини улар сайланган муддат тугагунига қадар давом эттиради.

Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг вакант судьялик лавозимлари ушбу Конституциявий Қонун таҳриридаги Ўзбекистон Республикаси Конституциясида белгиланган тартибда тўлдирилади.

8-модда. Ушбу Конституциявий Қонун ва ушбу Конституциявий Қонун таҳриридаги Ўзбекистон Республикаси Конституциясига ўзгартириш ва қўшимчалар тегишинча Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисинг Қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенати аъзолари умумий сонининг камидан учдан икки қисмидан иборат кўпчилиги томонидан қабул қилинган конституциявий қонун ёки Ўзбекистон Республикасининг референдуми билан киритилиши мумкин.

9-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

манфаатдор давлат органлари билан биргаликда қонунчиликни ушбу Конституциявий Қонун таҳриридаги Ўзбекистон Республикаси Конституциясига мувофикаштириш бўйича чора-тадбирлар дастурини икки ойлик муддатда ишлаб чиқсин ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарига киритсин;

давлатнинг ушбу Конституциявий Қонун таҳриридаги Ўзбекистон Республикаси Конституциясида белгиланган ижтимоий-иктисодий мажбуриятларининг бажарилишини, шу жумладан мамлакатда амалга оширилаётган маъмурий ислохотлар доирасида республика ижро этувчи

ҳокимият органларининг вазифалари ва функциялари қайта кўриб чиқилишини инобатга олган ҳолда бажарилишини таъминлашга доир чора-тадбирлар дастурини уч ойлик муддатда ишлаб чиқсин ҳамда тасдиқласин;

ҳар йили навбатдаги йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисидаги қонун лойиҳасини тайёрлашда давлатнинг ушбу Конституциявий Қонун таҳриридаги Ўзбекистон Республикаси Конституциясида белгиланган ижтимоий-иктисодий мажбуриятларини бажариш учун зарур маблағлар йўналтирилишини назарда тутсин.

10-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари:

бир ойлик муддатда ушбу Конституциявий Қонун таҳриридаги Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг матни қайта нашр этилишини ва кўп нусхада босилишини таъминласин;

ушбу Конституциявий Қонун таҳриридаги Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг моҳияти ва аҳамиятини кенг жамоатчиликка, айниқса, ёшларга етказиш ва тушуниши бўйича комплекс чораларни икки ойлик муддатда ишлаб чиқсин ҳамда уларнинг амалга оширилишини таъминласин;

қонунчиликни ушбу Конституциявий Қонун таҳриридаги Ўзбекистон Республикаси Конституциясига мувофикаштириш бўйича чора-тадбирлар дастури ижросини ҳар чоракда кўриб борсин.

11-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди одил судловни амалга оширишда судлар томонидан конституциявий нормалар тўғри ва бир хилда қўлланилишини таъминлаш мақсадида барча инстанция судлари томонидан ишларни кўриб чиқишининг ушбу Конституциявий Қонун таҳриридаги Ўзбекистон Республикаси Конституцияси нормаларини тўғридан-тўғри амал қилувчи ҳужжат сифатида қўллаш юзасидан ягона суд амалиёти тўғрисидаги Олий суд Пленуми қарорини уч ойлик муддатда қабул қиласин.

